Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Газета 1928 йил 11 декабрдан чиқа бошлаган. № 246 (7736). 24 декабрь, 1981 йил ▲ ПАЙШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

АМЕРИКАДАГИ ЭН-БИ-СИ ТЕЛЕКОМПАНИЯСИ САВОЛЛАРИГА Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ ЖАВОБЛАРИ

Америкадаги Эн-Би-Си телекомпанияси КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневга мурожаат этиб, бир неча саволга жавоб беришни илтимос қилди. Қуйида Эн-Би-Си телекомпаниясининг саволларига Леонид Ильич Брежневнинг жавоблари эълон қилинмоқда.

Савол: Женевадаги музокараларда қурол-яроғлар устидан контроллик қилиш тўғрисида шартнома тузиш ҳақидаги битим учун 1982 йилда бир асосга эришиш имконияти борми?

Жавоб: Ҳа, бор. Совет Иттифоқига келганда, у бир битимга келишга интилмоқда. Аммо бу иш фақат бизга боғлиқ эмас, албатта. Қўшма Штатлар тутадиган позиция ҳам катта аҳамиятга эга бўлади.

Икки томоннинг тенглик ва баб-баравар хавфсизлик принципига риоя қилиши — музокараларда муваффақиятга эришиш калитидир. Бу принципни бузишга йўл қўймаслик керак. Аҳднома томонларнинг бир хил бўлмаган қурол-яроғ системалари хусусиятларини эътиборга олиши, Совет Иттифоқи билан АҚШнинг географик ҳолатидаги тафовутларни ва бошқа бир қанча омилларни эътиборга олиши лозим. Тарозининг иккала палласи ҳақиқатан ҳам баб-баравар бўлиши керак.

Ўтказилаётган музокараларнинг муҳимлиги тўғрисида кўп гапиришнинг фойдаси йўқ: ядро урушининг чиқиш хавфи камайиши ёки кўпайиши мана шу музокараларнинг қандай натижа билан тугашига боғлиқ.

Савол: Сиз Рейган билан Брежнев ўртасида олий даражадаги учрашув 1982 йилда бўлади деб ҳисоблайсизми ва шу учрашув ўтказилишини қўллаб-қувватлайсизми? Агар шундай деб ҳисобласангиз ва қўллаб-қувватласангиз, унда нима учун?

Жавоб: Биз Қўшма Штатлар билан актив мулоқотнинг, шу жумладан олий даражадаги учрашувнинг тарафдоримиз. Шу йилнинг февралида партиямиз съездида бу ҳақда равшан айтилган эди. Ҳозир ҳам мен шу фикрда турибман. Бир-бирининг позицияларини ва ниятларини яхшироқ тушуниш учун, жиддий, сиёсий қарорлар қабул қилиш учун давлатлараро алоқанинг бошқа ҳар қандай формасидан кўра, олий даражадаги учрашувлар фойдалироқ эканини тажриба кўрсатиб турибди. Бундай учрашувнинг муваффақияти учун тегишли тайёргарлик кўриш зарур, албатта.

Савол: Назаримизда, Шарқ билан Ғарб жуда катта хавф туғдирадиган, шу жумладан ҳатто уруш чиқишига олиб борадиган муҳолифлик сари тойиб бораётганлиги хусусидаги хавотирлик кучаяётганлиги кузатилмоқда. Сиз шу хавотирликка қўшиласизми?

Жавоб: Қўшиламан. Аммо мен саволнинг ўзини бошқачароқ тарзда қўйган бўлур эдим: муҳолифлик бўлмаслиги учун нима қилиш керак? Бу саволга менинг жавобим мана бундай: тинчлик, эртанги кунга ишонч — ер юзидаги барча халқлар учун энг муҳим нарса эканини ҳукуматлар, давлат арбоблари охиригача англаб олишлари муҳимдир. Бу эса давлатларнинг амалий сиёсатида ифодаланиши бундан ҳам муҳим, албатта. Қуролланиш пойгасини кучайтиришнинг хатарли шаштини пасайтирмоқ керак. Кескинлик жазавасини қайтариш, хатарли танглик вазиятлар манбаларини тугатиш, бемаъни қуролланиш пойгаси сиёсатидан воз кечиш, давлатлар ўртасида нормал муносабат, ўзаро ҳурмат, бир-бирининг қонуний манфаатларини тушуниш ва эътиборга олиш йўлига қайтиш лозим. Қурол-яроғларни чеклаш ва қисқартириш масалалари билан жиддий, амалий шуғулланиш керак. Мана шуларнинг ҳаммаси бирга қўшилиб ядро уруши хавфини тугатишга ёрдам беради.

Савол: Муҳолифликнинг кучайиши хавфига тўсқинлик қилиш учун иккала ўта буюк давлатга қандай конкрет чоралар кўришни тавсия этасиз?

Жавоб: Назаримда, сиз СССР билан АҚШни кўзда тутаяпсиз, аммо ўта буюк давлат иборасини ўринли деб ҳисобламаймиз.

Иккала давлатимизнинг халқаро майдондаги салмоғини ҳисобга олганда, улар ўз куч-ғайратларини сарфлаши лозим бўлган биринчи даражали соҳа қуролсизланиш проблемасидир, албатта. Юқорида мен эслатиб ўтган Европадаги ядро қуролларини чеклаш ва қисқартириш тўғрисидаги музокаралардан ташқари энг қудратли ва хатарли қуроллар бўлмиш стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш вазифаси кун тартибида кўндаланг бўлиб турибди — Америка томони ҳам эҳтимол, буни кўраётгандир. Биз музокараларни қайтадан бошлашга тайёрмиз. Бу ҳақда Вашингтон ўз сўзини айтиши керак.

Шу соҳадаги бошқа бир қанча жуда муҳим проблемаларни, чунончи химиявий қуролни тақиқлаш, ядро қуроли синовларини тўла-тўкис ва ёппасига тақиқлаш проблемаларини ҳам тилга олиш мумкин бўлур эди. Аввало СССР билан АҚШ актив роль ўйнаган ва етарли даражада ҳамжиҳат бўлган тақдирда, бу проблемаларни ҳал этишда силжишга эришса бўлади.

Икки томонлама Совет — Америка муносабатларининг ўзига ҳам тўхталиб ўтмоқ керак. Кейинги вақтларда бу соҳада шу муносабатларнинг хох савдо-сотиқ соҳасида бўлсин, хоҳ маданий, илмий ва бошқа соҳаларда бўлсин, нормал, ўзаро манфаатли ривожланиши учун сунъий тўсиқлар тез-тез пайдо бўлмоқда. Агар шу тўсиқлар олиб ташланса ва умуман бундан буён шундай тўсиқлар вужудга келтирилмаса, мамлакатларимизнинг халқлари учун жуда соз бўлур эди.

Буни, таъбир жоиз бўлса, минимум дейиш мумкин. Аммо у — мамлакатларимиз ўртасидаги ишончни қайта тиклашга ва яхшироқ муносабатларга ўтиш йўлининг бошланиши бўлиб қола оладиган минимумдир, бу эса дунёдаги умумий вазиятнинг соғломлашувига ҳам албатта таъсир қилган бўлур эди. Американлклар бундан бизга нисбатан камроқ манфаатдор, деб ўйламайман.

Савол: Сиз Ғарбий Германиянинг Москва билан Вашингтон ўртасидаги воситачилик ролини очиқ-равшан қўллаб-қувватлаяпсиз. Бу роль келгусида ортиб бориши мумкин деб ҳисоблайсизми?

Жавоб: Биз ГФР сиёсатида кескинликни юмшатишга ва тинч ҳамкорликка кўмаклашадиган тенденцияларни табриклашимиз табиий, менинг яқинда Боннга қилган визитим чоғида, жумладан, шу ҳақда гапирилди. Совет Иттифоқи бошқа ҳар қандай мамлакатнинг — катта, ўрта ёки кичик мамлакатнинг мана шундай куч-ғайратлари башарти сиёсий иқлимни яхшилашга, ҳарбий қаршима-қаршилик даражасини камайтиришга қаратилган бўлса, бундай куч-ғайратларга ҳам ижобий назар билан қарайди. Биз ўзимиз бу йўлда кўп иш қилаяпмиз ва янада кўп иш қилишга тайёрмиз. АҚШ ёки бошқа ҳар қандай давлатнинг тегишли ҳаракатларини биз тушунишимиз, маъқуллашимиз хусусида шак-шубҳа бўлмаслиги керак. Бизнинг қўлимизни олиш учун виждонан узатилган ҳеч кимнинг қўли муаллиқ қолмайди.

Ушбу суҳбатимиз янги, 1982 йил арафасида ўтаётганлиги сабабли барча америкаликларга омон-эсонлик, шахсий бахт-саодат ва албатта, тинчлик ва яна бир бор тинчлик тилашимни айтмоқчиман.

ЧОРВАДОР МАСЪУЛИЯТИ

Улуғвор ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йили — Янги йил бўсағасида турибмиз. Областимиз меҳнаткашлари барча совет кишилари сингари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладлари, нутқларида белгилаб берилган вазифаларни амалга ошира бориб катта ютуқларни қўлга киритмоқдалар.

Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштирилди. План ва мажбуриятлар ошириб адо этилди. Чорвадорлар фермалар маҳсулдорлигини ошириш, гўшт, сут етиштиришни кўпайтириш, бу соҳадаги план топшириқларини бажариш борасида ибратли ишларни амалга оширмоқдалар. Шу туфайли ҳам гўшт, сут харид қилиш йиллик планлари ҳам ошириб бажарилди. Бу маҳсулотларни тайёрлаш ўтган йилдагига қараганда анча кўпайди.

Янги йилда чорвадорлар олдида янада улкан ва масъулиятли вазифалар турибди. КПСС Марказий Комитети ноябрь (1981 йил) Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV пленуми қарорлари асосида бу беш йилликда областнинг барча категориядаги хўжаликларида йилига ўртача 98,6 минг тонна гўшт, 392,6 минг тонна сут, 596,2 миллион дона тухум етиштирилиши зарур. Бу вазифаларнинг изчил бажарилишини таъминлаш, табиийки, кўп жиҳатдан чорва қишловининг уюшқоқлик билан ўтказилишига боғлиқ.

«—...1982 йил планлари бажарилибгина қолмай, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумида сўзлаган нутқида, — шу билан бирга ошириб ҳам бажарилиши керак. Бунинг учун... чорва қишловини уюшқоқлик билан ҳеч бир нобудгарчиликсиз ўтказилиши... зарур».

Шуни мамнуният билан қайд қилиш керакки, областимиз чорвадорлари масъулиятли давр — қишловга пухта тайёргарлик билан келдилар. Колхоз ва совхозларда етарли миқдорда ем-хашак жамғарилди. Молхоналар, қўралар сифатли ремонтдан чиқарилди. Қишлов бошланган давр мобайнида барча хўжаликларнинг фермалари назоратдан ўтказилиб, аҳвол кўздан кечирилди. Область партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари мутахассислар иштирокида ўтказилган текширишлар жараёнида бир қатор яхши ишлар билан бирга камчиликлар ҳам аниқланди. Уларни бартараф этиш билан боғлиқ бўлган маслаҳатлар, йўл-йўриқлар кўрсатилди.

Илғорлар тажрибаси шуни кўрсатмоқдаки, қаерда жамғарилган ем-хашакдан олдиндан белгилаб чиқилган рацион асосида исроф қилмай фойдаланилса, ўша ерда қиш даврида ҳам маҳсулдорлик камаймайди. Соғин сигирлардан ёздагидек сут соғиб олинади. Бу жиҳатдан Тошкент районидаги Охунбобоев номли колхознинг иш тажрибаси диққатга сазовордир. Колхозда ўтган йили замонавий типда қурилган ва ишга туширилган ем-хашак цехи катта фойда келтирмоқда.

— Ҳар бош соғин сигирдан олинаётган сут аввалги йиллардагига қараганда кескин кўпайди, — дейди колхоз раиси З. Жалилов. — Бу янгиликнинг шарофатидир!

— Қишлов бошлангач, — дейди Чиноз районидаги Жамбул номли қўйчилик совхозининг директори Р. Саъдуллаев, — чўпонларимизнинг юмушлари янада кўпайди. Ем-хашаклар қўраларга яқин ерларга ташиб келтирилган. Биз ҳаво очиқ кунларда қўй-қўзиларни очиқ яйловларда боқаяпмиз. Кечки совуқ тушиши билан эса қўйхоналарга олиб келинади. Тунда қўй-қўзилар камида бир марта озиқлантирилиб, суғорилади. Бўғоз совлиқлар парваришига алоҳида эътибор бермоқдамиз. Чунки улар қишдан қанчалик тўқ, соғлом олиб чиқилса, эгиз қўзилар шунча кўпаяди.

Калинин районидаги Калинин номли, Тошкент районидаги Навоий номли, Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги», Бекобод районидаги Ленин номли колхозлар, Ғалаба районидаги Волков номли совхозда ҳам қишловни намунали ўтказиш юзасидан тўпланган бой тажрибалар муваффақиятли ишга солинмоқда. Улар эришаётган ютуқларнинг яна бир сири шундаки, хўжаликларда чорвадорлар ўртасида оммавий-сиёсий ишлар, яхши йўлга қўйилган.

Режали иш бараканинг асоси, ютуқларнинг гаровидир. Ҳар бир хўжаликда озуқа цехлари тўла қувват билан ишлаб турсин. Ем-хашаклар майдаланиб, буғланиб, турли витаминлар билан бойитилган ҳолда молларга едирилиши керак. Ана шунда исрофгарчиликка йўл қўйилмайди. Маҳсулдорлик ҳам камаймайди. Афсуски, айрим колхоз ва совхозларда бу масалага яхши эътибор берилмаяпти.

Район партия комитетлари, қишлоқ хўжалиги органлари хўжаликларнинг партия ташкилотлари ва раҳбарлари, мутахассислар чорва қишловини ўтказиш юзасидан белгиланган тадбирларнинг қоғозда қолиб кетмаслиги учун ташкилотчилик ишларини кучайтиришлари, вақти-вақти билан текшириш ўтказиб, ишнинг боришини, тадбирларнинг бажарилишини таҳлил этиб туришлари зарур. Аниқланган камчиликларни бартараф этишга қаратилган чора ва тадбирларни кўриш, бу ишларга коммунистлар ва комсомоллар бош-қош бўлиши лозим. Фермаларда чорвачилик ходимлари учун дам олиш хоналарини жиҳозлаш, чорвадорларнинг унумли меҳнат қилишлари учун барча шарт-шароитларни яратиб бериш лозим.

Қиш фасли — чорвадорлар учун, айниқса, қизғин иш фаслидир. Қиш — подаларни тўлдириш, қўзи ва бузоқ олишни кўпайтириш мавсумидир. Уларни тўла сақлаб қолиб, соғлом ўстиришга эришиш, сигирларнинг қисир қолишига йўл қўймаслик учун фермаларда зооветеринария хизматини юксак савияда йўлга қўяйлик. Ана шунда ҳар юз бош сигирдан 90—100 тадан бузоқ, ҳар юз бош совлиқдан 110—120 тадан қўзи олиб, кам маҳсулот берганлиги ва қарилиги туфайли бракка чиқарилган молларнинг ўрнини тўлдириш учун яхши шарт-шароит яратилади.

Келгуси йилда юксак кўрсаткичларга эришиш учун шу кунлардан бошлаб тайёргарлик кўриш, ем-хашак базасини янада мустаҳкамлаш тўғрисида ҳозирдан бошлаб ўйлаш керак. Чунки жамғарилган ем-хашаклар хўжалик эҳтиёжини қай даражада қондириши, унинг салмоғи ва сифати қиш мавсумида яққол кўзга ташланади. Мутахассислар билан маслаҳатлашиб келгуси йилда қайси ерга қанча ва қайси турдаги ем-хашак экинларини экиш фойда бериши тўғрисида аниқ қарорга келиш лозим. Шундай қилинса, фермаларни хўжаликларнинг ўзларида етиштирилган ем-хашак билан кўплаб таъмин этиш, хонадонлардаги шахсий чорвага, ёрдамчи хўжаликларга ҳам озми-кўпми ем-хашак етказиб бериш учун асос вужудга келади.

Қишлов — ҳар бир чорвадор учун қатъий синов давридир. Чорвадорларимиз бу синовдан муваффақиятли ўтиш учун курашни кун сайин авж олдирмоқдалар.

ПИСКЕНТ районидаги Охунбобоев номли колхоз механизаторлари баҳорги дала ишларида фойдаланиладиган техника воситаларини сифатли ремонт қилиб, ишга тахт қилиб қўймоқдалар. Суратда: ўзига бириктилган экиш агрегати ремонтини хўжаликда биринчилар қатори туғаллаган механизатор Тоштон Турғунбоев.

В. Сироткин фотоси.

ЕРЛАР ТЕКИСЛАНДИ

Илиқ ҳаво бўкалик механизаторларининг одатда баҳорда амалга ошириладиган ишларни қишда бажаришларига имкон берди. Далаларга 150 та планировшчик ва грейдер олиб чиқилди. Машиналар ерларнинг ҳайдаладиган қисмини текисламоқда. Баҳорда деҳқонлар бу ерларни бороналайдилар, холос. «Октябрь 40 йиллиги», «Коммунизм», «Партия XIX съезди» колхозларининг механизаторлари ерларни текислашда юқори унум билан ишламоқдалар. Районда жами 28 минг гектар майдонда ерлар текисланади.

(ЎзТАГ).

МАҲСУЛДОРЛИК ОРТМОҚДА

ОҚҚЎРҒОН районидаги Куйбишев номли колхоз чорвадорлари сут, гўшт, тухум етиштиришни йил сайин кўпайтириб бормоқдалар. 1981 йилда улар 220 бош сигирнинг ҳар биридан 3900 килограммдан сут соғиб олдилар. Бу кўрсаткич, ўтган йилги натижадан 385 килограмм кўпдир.

Хўжаликнинг Улбўсин Тўражонова, Малика Хўжамбердиева, Ҳалима Номозбоева сингари пешқадам соғувчилари ўзларига бириктилган говмушлардан 4350—4500 килограммдан сут соғиб олиб, йиллик планларини ортиғи билан бажардилар.

Колхоз чорвадорлари давлатга гўшт, тухум топшириш план ва социалистик мажбуриятларини ҳам ошириб бажаришди. Эл дастурхонига 62 тонна гўшт, 98 минг 400 дона тухум етказиб берилди.

— Қорамоллар маҳсулдорлигини ошириб боришда озуқа базасини мустаҳкамлаш катта роль ўйнаяпти — дейди колхоз фермаси мудири Турсунбек Ўтамишев. — Биз бу йил 3513 тонна дағал хашак, 4220 тонна силос, 1400 тонна сенаж жамғариб қўйдик. Бу озуқалар камида бир ярим йилга етади. Айни кунларда тайёрланган озуқалар махсус цехда қайта ишланиб, молларга берилаётир.

Ҳақиқатан ҳам хўжаликда чорва моллари маҳсулдорлиги қиш даврида ҳам ошиб бормоқда. Шу кунларда ҳар бир сигирдан 11—12 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олинмоқда. Бўрдоқига қўйилган қорамоллар суткасига 1000—1200 граммдан семиртирилмоқда.

Колхоз фермаси коллективининг 1982 йилги режалари янада улкан. Улар қорамоллар, паррандалар бош сонини кўпайтириш билан биргаликда бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни 20 процентга ошириш учун кураш олиб бормоқдалар.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

ЗАМИН ЗАРГАРЛАРИ

ҚИШ ФАСЛИ — ИШ ФАСЛИ

КОММУНИСТИК районидаги «Ўзбекистон» колхози деҳқонлари ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида она-Ватанга 4 минг тонна пахта топшириш мажбуриятини олган эдилар. Топширилган маҳсулот 4100 тоннадан ошиб кетди. План 113 процент қилиб бажарилди.

Ҳозирги кунда колхоз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1981 йил) Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IV Пленуми қарорлари асосида келгуси йилда бу ютуқларни мустаҳкамлаш режаларини тузиб чиқмоқдалар. Хўжаликда СССР 60 йиллик қутлуғ юбилейи нишонланадиган 1982 йил мўл ҳосилига мустаҳкам пойдевор яратиш ишлари кун сайин қизғин тус олмоқда. Барча экин майдонлари сифатли шудгордан чиқарилди. Энди тупроқнинг шўрини ювиш, далаларни текислаш ва яхлитлаштириш, маҳаллий ўғит жамғариш, техникани мавсумга шайлаш ишлари жадал суръатда ўтказилаётир.

Пахтадан мўл ҳосил етиштиришда маҳаллий ўғитларнинг фойдаси катта эканлигини колхоз аъзолари яхши билишади. Кузги шудгор вақтида ерга йиллик ўғит нормасининг 56—60 проценти солинди. Бу ўғит қиши билан қор ва ёмғир остида чириб, ерларни унумдор қилади. Шу кеча-кундузда ҳам чиритилган гўнг дала бошига чиқарилиб, тупроққа кўмиб қўйилмоқда.

Хўжаликда иккита ўғит тўплаш ва далага чиқариш отрядлари тузилган. Ҳар бир отрядда учта звено бўлиб, уларга 8—12 кишидан бириктилган. Звенолар етарли миқдорда юк ортиш трактори, бульдозер, тележкалар билан таъминланган. Ўғит тайёрлаш, уни дала бошига ташиб келтириб, компост қилиш ишлари конвейер усулида олиб борилмоқда. Ҳар бир звено кунига 55—60 тоннадан ўғит жамғариб далага чиқармоқда. Ленин ордени кавалери Хидирбой Мавлонов, Николай Ли ўртоқлар етакчилик қилаётган бригадаларда бу тадбир яхши йўлга қўйилган. Ҳозирнинг ўзидаёқ бу бригадаларда 25—30 тоннадан зиёд гўнг жамғариб, компост қилиб қўйилди.

Деҳқончилик маданиятини юксалтиришнинг муҳим омилларидан бири — комплекс механизациядир. Бу тадбирни тўла амалга ошириш учун ерлар текис, карталар яхлит бўлиши даркор. Колхозда бу тадбирни амалга оширишга катта эътибор берилаяпти.

— Бундан бир неча йил муқаддам экин майдонларимизнинг ўртасида кўплаб дарахт кўчатлари мавжуд эди, — дейди хўжалик партия ташкилотининг секретари Саидвали ака Турсунов. — Тут дарахтларининг асосий қисмини ариқ ёқаларига ўтқаздик. Уч йил мобайнида бу тадбир ҳисобига қўшимча 56 гектарга яқин ерга уруғ ташлаш имкони туғилди. Ўнинчи беш йиллик бошларида экин майдонларимиз 700 га яқин майда картадан иборат эди. Ҳозир 8—10 гектарлик 118 та карта ҳосил қилинди. Бундай карталарда агрегатлар равон ишлайди.

Колхозда ҳозир ҳам карталарни яхлитлаштиришга катта эътибор берилмоқда. Ер текислаш механизмлари тўхтовсиз ишлаб турибди. Ортиқча йўл, сўқмоқ ва уватлар йўқотиляпти. Собир Қодиров, Темир Айтбоев, Раҳимбой Эркабоев, Қамбар Умаров ва Анорбек Баратов каби механизаторлар бу ишларда ибрат кўрсатишмоқда.

Пахтакорлар шўр ювиш, яхоб беришни ҳам барвақт бошлаб юбордилар. Сифатли шудгорланган кафтдек текис карталарга оби-ҳаёт таралмоқда. Сувчиларга қулай шарт-шароитлар яратиб берилган. Улар сувнинг ҳамма картага бир текис таралишини кузатишмоқда.

— Ҳар йили қиш фаслида майдонларимизнинг шўрини 4—5 марта ювамиз, — дейди бригада бошлиғи Виктор Ан.

— Уч-тўрт марта ювилган тупроқ олтиндек қизғиш рангга кириб, шўрини йўқотади. Баҳорда бир марта сув тараб ер тобга келгач, ҳайдаб чигит экаверамиз.

Колхознинг Николай Ли, Жорқин Иброҳимов, Хидирбой Мавлонов ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларида шўр ювиш, яхоб бериш ишлари агротехника қоидалари асосида олиб борилмоқда. Бу бригада азаматлари гектаридан 40—45 центнердан хирмон кўтарганлари бежиз эмас. Улар келаси йили ҳосилдорликни 50 центнерга етказишга аҳд қилишган. Замин заргарлари қиш фаслини ҳам иш фасли деб билмоқдалар.

А. ФОЗИЛОВ.

МАДАНИЙ КОМПЛЕКСЛАР ИШИ ЯХШИЛАНАДИ

Кеча Янгийўл районидаги Ленин номли колхозининг маданият уйида область партия комитети пропаганда ва агитация бўлими ҳамда область ижроия комитетининг маданият бошқармаси ҳамкорликда «КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорлари асосида маданий комплекслар фаолиятини такомиллаштириш» мавзуида илмий-амалий конференция ўтказди.

Конференцияни область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев очди.

Йиғилишда область маданият бошқармасининг бошлиғи В. А. Емцов юқоридаги мавзу юзасидан доклад қилди. Шунингдек, конференция иштирокчилари Тошкент Давлат маданият институтининг катта ўқитувчиси З. Қуватов, область комсомол комитетининг секретари Х. Абдураимовларнинг комплекс ишини планлаштириш, ёшларнинг маданий дам олишини ташкил этиш тўғрисидаги докладларини тингладилар.

Конференцияда маданий комплексда клуб ишининг оммавий формалари, бадиий ҳаваскорликни янада ривожлантириш, марказлаштирилган кутубхоналар ишини яхшилаш, маданият муассасаларининг жамоат ташкилотлари, шунингдек комплекс составига кирувчи корхоналар билан алоқаси тўғрисида фикрлар алмашилди.

Илмий-амалий конференцияда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг масъул ходими А. С. Абдуллахонова, республика маданият министрининг ўринбосари З. И. Йўлдошев область ижроия комитети раисининг ўринбосари Г. Б. Йўлдошева ўртоқлар иштирок этдилар.

(Конференция ҳақидаги ҳисоботни газетамизнинг навбатдаги сонларидан бирида ўқийсиз).

ТАШАББУСКОРЛАР ИЗИДАН

ГРАФИКДАН УЧ ОЙ ЎЗИБ

ЕВГЕНИЙ Смагин бошлиқ бригада Олмалиқдаги «Промтехмонтаж» бошқармасида ҳаммага машҳур. Қўшни бригадалардан бу коллективга қурувчилар тез-тез келиб турадилар. Бундан асосий мақсад — етакчи бригаданинг илғор иш тажрибасини ўрганиш, новаторликлари қай даражада самара бераётганлигини яна бир бор кузатиш.

Бу бригада 1969 йилда ташкил этилган бўлиб Олмалиқ химия заводи биринчи навбати қурилишида ҳаммага намуна бўлди. Ўн кишидан иборат аҳил коллектив бир йил ўтар-ўтмас «Коммунистик меҳнат бригадаси» деган шарафли номга сазовор бўлди. Шундан сўнг заводнинг иккинчи ва учинчи навбати қурилишларида ҳам унумли ва сифатли ишлади.

Қурилишнинг учинчи навбатида бригада азаматлари йирик ҳажмдаги қурилмаларни аммофос цехи металл конструкциялари билан бирга монтаж қилдилар. Ана шу усулнинг қўлланилиши монтаж ишлари учун кетадиган вақтни бирмунча қисқартириш имконини берди. Айни пайтда эса «СК-40» объектида йирик ҳажмли қурилмаларни монтаж қилиш вазифаси ҳам Е. Смагин бригадасига топширилган.

Йирик ҳажмдаги блоклар ёрдамида монтаж ишларини бажариш бригадага объектларни барвақт фойдаланишга топшириш имконини берди. Бундан ташқари меҳнат унумдорлиги 1,7 марта ошди. Бу эса 11,2 минг сўмлик иқтисодий самара берди.

Е. Смагин меҳнат унумдорлигини оширадиган янги тадбирларни қўллашда аввало ўзи шахсий намуна кўрсатади. Хусусан, у ишлаб чиқаришга жорий этган янги таклиф авваллари анча мураккаб бўлган иш жараёнларини қисқа вақтда ниҳоясига етказиш имконини бермоқда, меҳнат унумдорлиги деярли икки баравар ошди. Шу тариқа ҳар бир қурувчининг ижодий изланиши муваффақиятлар замини бўляпти. Айни пайтда пешқадам бригада 1982 йилнинг февраль ойи ҳисобига меҳнат қилмоқда. Бу эса бригада зиммасига олган мажбуриятни — беш йилликни уч ярим йилда шараф билан бажара олишини кўрсатиб турибди.

А. МИРАЛИМОВ.

ЙИГИРУВЧИ ЖАСОРАТИ

Тошкент тўқимачилик комбинати 1-йигирув фабрикаси танда йигирув цехи ишчиси Зинаида Городецкая 1982 йилнинг 6 ойлик планини бажарганлиги ҳақида рапорт берди. Тажрибали йигирувчи съездлар йилида зўр меҳнати билан барчани хушнуд этишга қатъий бел боғлаб, 15 июлда йиллик планни уддалаган эди. Мажбурият ҳам шараф билан бажарилди. Планда кўзда тутилган 31254 килограмм хом ашёга қўшимча равишда яна 20398 килограмм калава тайёрлади. Шундан сўнг ветеран ишчи СССР ташкил этилганининг 60 йиллик юбилейига муносиб меҳнат туҳфаси билан боришга қарор қилди. Ўн бешлар ташаббусига қўшилиб, беш йилликни муддатидан илгари адо этиш мажбуриятини олди. Дастлабки муваффақиятлар эса ишчан йигирувчи шарафли маррани забт эта олишини кўрсатиб турибди: ҳозир унинг меҳнат календарида 1982 йилнинг август ойи.

Зинаида Ивановна корхона мураббийчилик ҳаракатида ҳам фаол қатнашади. Ўзининг бой тажрибасини, касбининг нозик сирларини ёшларга қунт билан ўргатади. Унинг ўнлаб шогирдлари айни кунларда корхона филиалларида устоз ўгитлари асосида меҳнат қилиб, мунтазам илғорлар сафида боришяпти.

З. ДЎСТМУҲАМЕДОВА.

ФАРЗАНДЛАР ТАРБИЯСИГА ЭЪТИБОРНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

ОБЛАСТЬ КАСАБА СОЮЗЛАРИ СОВЕТИ ПЛЕНУМИДАН

Область касаба союзлари Советининг навбатдаги пленуми бўлиб ўтди. Пленум облсовпрофнинг 1982 йил 12 январда бўладиган область касаба союзлари XI союзлараро конференциясида қилинадиган докладини тасдиқлади.

Пленум қатнашчилари облсовпроф секретари Д. Д. Усачеднинг «Касаба союзларининг болалар ва ўсмирлар ўртасидаги тарбиявий ишининг аҳволи ва уни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги докладини тинглаб муҳокама қилдилар.

Бизнинг мамлакатимизда болаларга чинакам умумхалқ ғамхўрлиги кўрсатилмоқда. Маълумки, КПСС XXVI съезди ёш авлодга таълим ва тарбия бериш бутун системасини янада ривожлантириш ва такомиллаштириш юзасидан конкрет вазифаларни белгилаб берди. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Болали оилаларга давлат ёрдамини кучайтириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори партия ва давлатимизнинг бахтли болалик ва оналик тўғрисидаги ғамхўрлигининг яна бир янги далили бўлди.

Ўсиб келаётган авлодни тарбиялашда совет касаба союзлари ҳам актив қатнашмоқдалар. Жумладан, бизнинг областимизда фабрика, завод маҳаллий комитетларининг оила ва мактаблар билан болалар ва ўсмирларни тарбиялаш бўйича ҳамкорлик қилувчи 560 та комиссияси, 140 та клуб, маданият уйлари ва саройлари, ёш техниклар клублари, 187 та кутубхона, 352 та пионер лагери, 26 та болалар ва ўсмирлар спорт мактаби ишлаб турипти. Ота-оналар учун 29 та педагогик билимлар университети ташкил этилган. Корхоналарда ёшларга техниканинг кўплаб соҳаларини ўргатиш ва уларни ҳунарли қилиш бўйича мактабларга ёрдам берувчи советлар ишлаб турипти. Бу советларда инженер ва техник ходимлар, илғор ишчилар ва ўқитувчилар самарали фаолият кўрсатмоқдалар.

Ўсиб келаётган авлодни тарбиялаш учун шарт-шароитларни яхшилаш тадбирлари меҳнат коллективларини социал ва иқтисодий ривожлантириш планларига киритилмоқда. «Средазкабель» ва «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмалари, Олмалиқ кон-металлургия комбинати ва бошқа корхоналарда цехлар, бригадалар ва участкалар коллективлари ўртасида, мактабларда, база ҳисобланган ҳунар-техника билим юртлари ва турар-жойларда болалар билан олиб борилаётган ишларнинг кўрик-конкурслари ўтказилаётганлиги диққатга сазовордир.

В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида маданият ва техника саройи ишлаб турипти, «Кристалл» ҳамда «Золотие пески» пансионатлари ташкил этилган. Турар-жойлардаги 18 та кутубхонада болалар бўлимлари очилган, ёшлар учун спорт техника клублари ишлаб турипти, спорт ва ўйин майдончалари ташкил этилган. Ёз мавсумида бирлашма касаба союз комитети шаҳар ташқарисида иккита ва шаҳарда 9 та пионер лагери очади. Болалар билан мунтазам ишлашга 450 га яқин ишлаб чиқариш илғорлари жалб этилмоқда. Улар ёш дўстларига ўз билим ва маҳоратларини, техникага бўлган муҳаббатларини ўргатмоқдалар, касб танлашда ёрдам бермоқдалар.

Ўқувчиларни ҳунар танлашга йўналтиришни ривожлантиришда Олмалиқ химия заводи ва Ангрендаги резинатехника заводи маъмуриятлари ва касаба союз комитетлари хайрли ташаббус бошлаганлар. Бу корхоналар мактаблар, турар-жой микрорайонларида болалар машғулотларини ўтказиш учун махсус хоналарни жиҳозлашда ёрдам бермоқдалар, энг яхши жамоатчиларни тўгаракларга раҳбар қилиб тайинламоқдалар.

Касаба союзлари клублари, маданият уйлари ва саройларида 37 та болалар сектори, 19 та ўқувчилар хонаси ташкил этилган. Улар фабрика, завод маҳаллий комитетларининг оила ва мактабга ҳамкорлик қилувчи комиссиялари билан биргаликда меҳнат коллективларининг мактаб ёшларига тарбиявий таъсир кўрсатиш системасини яратишда актив қатнашмоқдалар, корхоналар билан алоқаларни мустаҳкамламоқдалар. Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинати, Тошкент тўқимачилик ва Олмалиқ кон-металлургия комбинатлари маданият саройларида бу соҳадаги ишлар моҳирлик билан йўлга қўйилгандир.

Айни пайтда докладчи ва музокараларда сўзга чиққан маҳаллий саноат ва коммунал-маиший корхоналар ишчилари касаба союзи область комитетининг секретари Ю. С. Маликов, Олмалиқ химия заводининг директори К. Содиқов, Тошкент область комсомол комитетининг секретари М. Акбарова, «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси касаба союз комитетининг раиси А. Б. Маҳмудов ва бошқа нотиқлар таъкидлаганларидек, ҳали кўпгина ҳал этилмаган вазифалар мавжуд. Оғир машинасозлик, қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати, озиқ-овқат саноати ва қишлоқ хўжалик соҳаларидаги қатор клубларда болалар ва ўсмирларни меҳнатга, ҳунар танлашга йўналтиришга етарлича ғамхўрлик кўрсатилмаяпти.

Бир қанча идораларнинг ободонлаштирилган турар-жойлари ва микрорайонларида ўқувчилар хоналари, қизил бурчаклар, ўйин майдончалари, спорт иншоотлари йўқ. Тошкентнинг Юнусобод, Қорақамиш, Октябрь, Қўйлиқ, Шимолий-Шарқ микрорайонлари ва турар-жой массивларида тарбиявий, спорт ва соғломлаштириш ишлари паст савияда олиб борилмоқда.

Касаба союз комитетлари ишлаб чиқариш коллективларининг болалар уйларига оталиғини ҳар тарафлама ривожлантиришлари, ўқув-ишлаб чиқариш устахоналарини, ўйинлар ва тўгарак машғулотлари ўтказиладиган хоналарни, спорт майдончаларини жиҳозлашга янада кўпроқ ёрдам беришлари зарур.

Область касаба союз комитетлари ўн биринчи беш йилликда топшириладиган пионер лагерларининг қурилишига кўпроқ ғамхўрлик кўрсатишлари лозим. Ёзги мавсумда стадионлар, бассейнлар, барча спорт иншоотлари ва маданий-оқартув муассасаларидан янада кенгроқ фойдаланиш керак.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

БАХТИЕР БАДАЛОВ Тошкентдаги «Компрессор» заводининг тажрибали синовчи-слесарларидан саналади. Съездлар йилида ўтказилган социалистик мусобақада тажрибали слесарь ғолиб чиқиб, СССР химия саноати министрлигининг дипломини олишга сазовор бўлди. Суратда: Бахтиёр Бадалов иш устида.

Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

МУРАББИЙ, УСТОЗ

Эрта тонг. Автоколонна дарвозасидан чиқиб, турли объектлар томон йўл олаётган юк автомашиналарининг кети узилмайди. Биз Деҳқонбой ака Бешбоевни бригада ҳайдовчилари ўртасида бугунги иш режаларини яна бир карра маслаҳатлашиб, уларга йўл-йўриқлар бераётган бир пайтда учратдик.

— Мана чорак асрдан бери машина рулини бошқариб келяпман. Мазкур автоколоннага ишга келганимга ҳам 17 йилдан ошди. «Меҳнат қилган элда азиз» деганларидек, севган касбимда ишлаб, коллективда ҳурмат-эътибор топдим, — дейди у камтарлик билан.

Ҳақиқатан ҳам Деҳқонбой ака ўз касбини жон-дилдан севиб, уни ардоқлаб келаётган ҳайдовчилардан бири. Ёшлигидан техникага ихлос қўйди. 8-синфни тамомлагач ўзи туғилиб ўсган Ўрта Чирчиқ районидаги «Партия XXI съезди» колхозида тракторчи бўлиб ишлай бошлади. Кейинчалик механик ўринбосари, механик бўлиб ишлади. Лекин, ёш йигит қалбидан автомашина рулини бошқариш орзуси мустаҳкам ўрин олганди. Бу орзу уни ҳайдовчилар тайёрлаш курсига етаклади.

Деҳқонбой колхозда ГАЗ-51 автомашинасида ишлай бошлади. Ёш йигит дастлабки кунлардан бошлаб, ўзига бириктилган техникани кўз қорачиғидек сақлаш, унинг доимо ишга тахт бўлишини таъминлашга интилди.

Ойлар кетидан ойлар ўтди. Ҳайдовчи ўз ишига бўлган меҳр-муҳаббати, топширилган иш учун масъулият ҳисси, ҳалол меҳнати туфайли коллективда секин-аста ҳурмат қозонди. 1968 йил унинг учун қувончли йил бўлди — ўша йили Деҳқонбой акани КПСС сафига қабул қилишди.

Биринчи класс шофёри Деҳқонбой ака кўпгина ташаббуслар билан чиқа бошлади. Шу йиллари янги «ЗИЛ» маркали автомашиналари кела бошлади. У биринчилар қатори бундай автомашиналарга прицеп улаб ишлаш ташаббусини бошлаб берди. Бу ҳаракат Янгийўлдаги 2503-автоколонна ҳайдовчилари томонидан қўллаб-қувватланди.

1975 йилда автокорхона маъмурияти коммунист, ҳар ишда ўрнак бўлган Деҳқонбой акани ҳайдовчилар бригадасига бошлиқ қилиб тайинлади. Коммунист-ҳайдовчи билдирилган бу ишончни оқлашга астойдил ҳаракат қилди.

Ҳозирги вақтда Деҳқонбой ака Бешбоев 3-отряднинг 17-бригадасига бошчилик қилади. Бригада составида 24 нафар ҳайдовчи бўлиб, уларнинг кўпчилиги тажрибали, ишнинг кўзини билган кишилардир.

Бу бригада 1975 йилдан бери бригада пудрати усулида ишламоқда. Бригада аъзолари зиммасига Янгийўл виночилик заводи маҳсулотини белгиланган жойларга етказиб бериш вазифаси юкланган. Ҳар йили завод, автокорхона ва ҳайдовчилар бригадаси ўртасида уч томонлама шартнома тузилади. Анъанага кўра 1981 йил учун ҳам пудрат-шартнома

БРИГАДА ПУДРАТИГА КЕНГ ЙЎЛ

тузилиб, ҳар бир томон ўз зиммасига аниқ мажбуриятлар олди. Шунга мувофиқ ҳайдовчилар бригадаси ҳаракатдаги составдан самарали фойдаланиш эвазига 1981 йилда 129 минг тонна юк ташиш, бригада бўйича юк оборотини 5250 минг тонна-километрга етказиш, йўл-йўлакай кунига 36 тонна, бир ойда 800 тонна, йил охиригача эса 9600 тонна юк ташиш, 3 минг литр ёнилғи, 800 сўмлик эҳтиёт қисм, минг сўмлик авторезинани тежаб қолиш ҳақида олган мажбуриятини шараф билан адо этмоқда.

Бригада аъзолари ўртасида топшириқларни бажармайдиган бирорта ҳам ҳайдовчи йўқ. Масалан, шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида бригада бўйича пландаги 59 минг ўрнига 60 минг тонна юк ташилиб, план ортиғи билан адо этилди. 3 миллион 545 минг тонна-километр иш бажарилди, бу планга нисбатан 103.1 процент демакдир. Бригада бошлиғининг ўзи бу муваффақиятга муносиб ҳисса қўшди. У ўзининг прицепли «ЗИЛ-130» маркали автомашинасида белгиланган 1915 тонна ўрнига 2027 тонна юк ташиди.

Деҳқонбой аканинг фидокорона меҳнатлари муносиб тақдирланмоқда. «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали, кўплаб Фахрий Ёрлиқлар, қимматбаҳо совғалар, пул мукофотлари фикримизнинг далилидир. Автотранспорт соҳасидаги кўп йиллик меҳнат фаолияти давомида у бирорта ҳам кўнгилсиз йўл-транспорт ҳодисасига йўл қўймади. II ва III даражали «Авариясиз ишлагани учун» кўкрак нишонлари ҳам шундан далолат. Унинг расми корхона «Ҳурмат тахтаси»дан муносиб ўрин олган.

Коммунист Деҳқонбой ака Бешбоев коллективнинг жамоат ишларида ҳам фаол иштирок этишга улгуради. Ёшлар мураббийси сифатида ўзининг бой тажрибасини ёш ҳайдовчиларга ўргатиб, уларга мураккаб, лекин фахрли касбнинг нозик томонларини эгаллашда яқиндан ёрдам бермоқда. Ҳаракатдаги составнинг техник ҳолатини назорат қилиш комиссиясининг аъзоси бўлган ҳайдовчи автомобиль ва прицепларнинг ишга тахт туриши даражасини ошириш ишига ҳам муносиб ҳисса қўшиб келмоқда.

Деҳқонбой аканинг фарзандлари ҳам ота касбига меҳр қўйишди. Икки ўғли ҳайдовчилик касбини танлади. Ғайрат мазкур автоколоннада қарийб 2 йил ҳайдовчи бўлиб ишлагач, ҳозирда Совет Армияси сафида хизмат бурчини ўтамоқда. Кичик ўғли Шавкат эса автослесарлик қилмоқда. Лекин, машина рулига ўтириш унинг орзусидир.

Шу кунларда Деҳқонбой ака ва у бошчилик қилаётган ҳайдовчилар бригадаси ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йили учун белгиланган план ва олинган социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари адо этиш мақсадида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Л. МАТКАРИМОВА,
«Узавтотранстехника» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси пропаганда бўлимининг катта инженери.

ПАРТИЯ АХБОРОТИ

ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Фрунзе райони саноат корхоналарининг ишчилари ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилини катта ютуқлар билан якунламоқдалар. Маҳсулот ишлаб чиқариш ўн бир ойлик плани ортиғи билан адо этилди. Қўшимча 4 миллион сўмлик маҳсулот тайёрланди. Янгидан 240 хил маҳсулот ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Корхоналарда тежамкорлик ҳаракати ҳам кенг қулоч ёймоқда. Янги техника ва технологияни жорий этиш туфайли кўплаб электр энергияси, бинокорлик материаллари, пойабзал ишлаб чиқариш учун зарур бўлган хом ашё иқтисод қилинди.

Район партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленумида эришилган ютуқлар муносиб баҳоланган ҳолда КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV пленуми қарорлари асосида бундан буён бажарилиши лозим бўлган вазифалар белгилаб олинди. Бу ҳақда район партия комитетининг биринчи секретари С. А. Хўжаева доклад қилди.

Докладчи ва музокарада қатнашган биринчи пойабзал фабрикаси директори С. Аюпов, «Отделстрой» қурилиш тресты партия комитетининг секретари А. Р. Мокшин, Тошкент тўқимачилик комбинати тўқувчиси А. С. Котельникова ва бошқа ўртоқлар районни ўн биринчи беш йилликда иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг қўшимча тадбирларини атрофлича муҳокама қилдилар. Ишлаб чиқаришни ривожлантиришга ёрдам берувчи таклифларни ўртага ташладилар.

●

ҚОМСОМОЛ-ЁШЛАР ШИОРИ

Коммунистик район саноат корхоналари ва хўжаликларида ҳозир 9,5 мингдан ортиқ комсомол йигит-қизлар мўл-кўлчилик яратишда актив иштирок этмоқдалар. Улар қолоқларсиз ишлаш ҳаракатига биринчилар қатори қўшилишган. 300 дан ортиқ ёш ишчи ҳозир бу курашнинг олдинги сафида бормоқда. 76 комсомол-ёшлар коллективи эса «Беш йиллик қаҳрамонлари — сафимизда» шиори остида меҳнат қилмоқда.

Комсомоллар кўпгина қимматли ташаббусларнинг ижодкорлари бўлмоқдалар. Ҳозирги кунда улар ўз куч ва ғайратларини ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришга қаратмоқдалар.

Район партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленумида райкомнинг иккинчи секретари И. Салимов комсомолга партия раҳбарлигини янада такомиллаштириш соҳасидаги вазифалар тўғрисида доклад қилди. Докладчи ҳам, музокараларда қатнашган нотиқлар ҳам комсомолдаги коммунистлар фаолиятини ишчанлик билан анализ қилдилар. Комсомол-ёшлар активлигини янада оширишда бошланғич партия ташкилотлари кўраётган тадбирлар тўғрисида гапирдилар, янги-янги таклифлар билан чиқдилар.

Тошкентдаги Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси 2-цехининг тикувчиси Гулнора Тўлағанова мустақил равишда иш бошлаганига кўп бўлгани йўқ. Лекин Гулнора тиришқоқлиги туфайли ҳозирдаёқ меҳнат илғорлари билан тенглашиб ишлаяпти. Айни пайтда у ойлик ва квартал топшириқларини 110—120 процентга етказиб бажармоқда.

Е. Ботиров фотоси.

ВИЛТ КУШАНДАСИ

ЭКОНОМИКА ТЕЖАМЛИ БЎЛСИН

Ғўзаларнинг вилт касаллигига чалиниши кейинги 15—20 йил ичида жуда кенг тарқалди. Пахтачиликка қаттиқ зарар етказаётган бу касалликка қарши кураш ҳам айнан шу даврда кенг авж олдирилди. Тажрибадан шу нарса яхши маълумки, бундай пайтларда ҳосилнинг 8—10 проценти нобуд бўлади. Ҳосилдорлик пасайишидан ташқари толанинг сифати ҳам ёмонлашади. У анча нимжон ҳамда юпқа тортади. Бугунгача маълум бўлган вилтга қарши кураш воситалари ва қўлланадиган дорилар махсус лабораторияларда иш олиб боришни талаб қилар эди. Аввало уларни синтезлаш зарур. Бу эса қўшимча харажатларнинг кўпайиб кетишига олиб келади.

Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси химия институтининг олимлари СССР қишлоқ хўжалиги министрлиги ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-тадқиқот институти олимлари билан ҳамкорликда янги фунгицит препаратини тайёрладилар. У асосан рух заводлари чиқиндисидан ҳосил қилинади. Бундай чиқиндилар тўпланиб, очиқ ерда қуритилгач, улардан осонгина уваланадиган материал ҳосил бўлади. Улар аммофос, суперфосфат ва карболит билан аралаштирилиб, ерларга ўғит тарзида сепилади.

1978—79 йилларда рух заводларининг чиқиндилари Наманган ва Фарғона областларининг 6 минг гектарлик пахта майдонларида кенг қўлланилди. Шуниси диққатга сазоворки, айнан шу далаларда пахта ҳосилдорлиги ўртача гектарига 3,2—4,1 центнерга ошди. 1979 йилнинг ўзида қўшимча ҳосилдорлик эвазига 758 минг сўмлик фойда олинди. 1981 йилда эса мазкур янги химикат республикамизнинг вилт кенг тарқалган пахта далаларида қўлланилиши давом эттирилди.

Янги химиявий препарат афзаллиги шундаки, аввало рух заводларидан ортаётган чиқиндилар атроф муҳитни ифлослантирмайди. Бундан ташқари, 10 минг гектар майдонда фунгициддан самарали фойдаланиш қўшимча 20—30 минг тонна пахта ҳосили етиштириш имконини беради. Бу эса ўз навбатида 1 миллион сўмдан зиёд иқтисодий самара демакдир.

СССР ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ИНТЕРНАЦИОНАЛ

1982 ЙИЛ 30 декабрда Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганига 60 йил тўлади.

Ўтган давр буюк Лениннинг бевосита раҳнамолигида партиямиз бунёд этган ҳур республикалар қон-қардошлик иттифоқини тинмай мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, уларнинг экономикаси ва маданиятини равнақ топтириш, совет миллий давлатчилигини такомиллаштириш йиллари бўлди.

Кўп миллатли совет халқи, шу жумладан Ўзбекистон меҳнаткашлари шу кунларда шонли юбилейни она-Ватанимиз куч-қудратини янада мустаҳкамлашда, экономика ва маданиятни мудом ривожлантиришда, халқ фаровонлигини юксалтиришда янги марраларни эгаллаш аҳди-паймони билан яшаб, меҳнат қилмоқдалар.

Республикамиздаги бир қанча шаҳарлар ва районлар, меҳнат коллективлари СССРнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш ҳамда КПСС XXVI съезди қарорларини муваффақиятли бажариш юзасидан ўз зиммаларига оширилган социалистик мажбуриятлар олмоқдалар. Улар «СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига — олтмиш зарбдор ҳафта!» шиори остида ватанпарварлик ҳаракатини авж олдиришга даъват этдилар. Ташаббускорлар орасида Олмалиқ химия заводи ва кон-металлургия комбинати, Тошкент трактор заводи ва бошқа йирик саноат корхоналарининг меҳнатчилари бор.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети III пленумининг «Республика меҳнаткашларининг СССР 60 йиллигини муносиб кутиб олиш ва КПСС XXVI съезди қарорларини муваффақиятли бажариш юзасидан қабул қилган социалистик мажбуриятлари тўғрисида»ги қарори республикамиз, шу жумладан, пойтахт области ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари, зиёлилари, барча меҳнаткашлари орасида шонли юбилейга муносиб тортиқ тайёрлаш учун оммавий ватанпарварлик ҳаракатини тағин ҳам кенг авж олдириб юборди.

* * *

«ХАЛҚЛАРНИНГ чиндан ҳам бирлаша олишлари учун, —деган эди К. Маркс,— уларнинг манфаатлари умумий бўлмоғи керак. Уларнинг манфаатлари умумий бўлмоғи учун мавжуд мулкчилик муносабатларига барҳам берилиши керак, чунки мавжуд мулкчилик муносабатлари бир халқнинг бошқа бир халқ томонидан эксплуатация қилинишига сабаб бўлади; мавжуд мулкчилик муносабатларининг йўқ қилинишидан фақат ишчилар синфигина манфаатдордир. Бу иш фақат ишчилар синфининггина қўлидан келади» (К. Маркс ва Ф. Энгельс. Асарлар тўплами, 4-том, 371-бет).

Эксплуататорлик тузумига барҳам берган, барча миллатларнинг тўла тенг ҳуқуқлилигини таъминлаб, мамлакатдаги ҳар бир миллат ва элат учун иқтисодий, сиёсий ҳамда маданий тараққиёт йўлини очиб берган Улуғ Октябрь ғалабаси ва СССР Иттифоқининг ташкил этилиши ҳамда равнақ топиши буюк Маркснинг ана шу илмий башоратини тўла тасдиқлади.

СССРни ташкил қилиш сарчашмасида В. И. Ленин турган эди. У К. Маркс ва Ф. Энгельс ғояларини ижодий ривожлантириб, миллий масала бўйича бир бутун ва мукаммал таълимот яратди, янги типдаги марксистик партиянинг бу соҳадаги программаси ва сиёсатини империализм ва пролетар революциялари даврига тадбиқан ҳар томонлама ишлаб чиқди.

ИЖОДИЙ марксизм генийси В. И. Ленин кўпмиллатли социалистик давлатни вужудга келтириш ишига жуда кўп куч-ғайрат сарфлади. У Улуғ Октябрдан сўнг туғилган совет республикалари тажрибасини чуқур ўрганиб, улар ўртасидаги ўзаро муносабатларни илмий таҳлил қилиб, тенг ҳуқуқли республикаларнинг ихтиёрий иттифоқи шаклида ягона иттифоқ давлати тузиш планини таклиф қилди.

Революция бўронларида вужудга келиб, ўз ҳаётий кучини амалда кўрсатган Советлар ҳокимияти бундай давлатнинг табиий негизи бўлди. Владимир Ильич Совет Иттифоқи давлатини ташкил этишнинг асосий принципларини ҳам белгилаб берди. Сиёсий Бюро аъзоларига 1922 йил 27 сентябрда йўллаган мактубида мустақил совет республикалари РСФСР составига киришлари керак эмас, деб кўрсатди у, балки РСФСР билан бирга, РСФСР билан бир қаторда иттифоқ давлатига киришлари лозим, иттифоққа киришнинг ихтиёрийлиги, иттифоқдош республикаларнинг тенг ҳуқуқлилиги иттифоқ давлатининг асосий принциплари бўлиши керак.

Советларнинг Бутуниттифоқ I съезди В. И. Лениннинг ана шу йўл-йўриқлари асосида инсоният тарихида биринчи кўп миллатли социалистик давлат — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини тузди. СССРнинг тузилиши ғолиб марксизм-ленинизм ғояларининг ёрқин тантанаси, Коммунистик партиямиз ленинча миллий сиёсатининг буюк ғалабаси бўлди.

ССР Иттифоқи ташкил топган йили мамлакатда 4 иттифоқдош республика, 13 автоном республика ва 6 автоном область бор эди. Социалистик қурилиш жараёни авж олгани сари СССРнинг миллий-давлат қурилишини давом эттириш ва такомиллаштириш учун қулай социал-иқтисодий шарт-шароитлар яратилди. 1924 йилда Ўзбекистон ва Туркманистон, 1929 йилда эса Тожикистон Совет Социалистик Республикалари ташкил этилди. 1936 йилда Қозоғистон ва Қирғизистон автоном республикалари иттифоқчи республикаларга айланди. Илгари ЗСФСРни ташкил этган Озарбайжон, Арманистон ва Грузия Республикалари шу йили бевосита СССР составига кирдилар. 1940 йилда Латвия, Литва ва Эстония меҳнаткашлари ўз юртларида Совет ҳокимиятини тиклайдилар. Молдаван халқининг қайта бирлашиши натижасида Молдавия АССР иттифоқчи республикага айланди.

КЎП МИЛЛАТЛИ Совет давлати туфайли Ватанимизни социал, иқтисодий ва маданий жиҳатдан тараққий эттириш, мудофаа қудратини ошириш учун мислсиз имкониятлар очилди. Ўз жонажон партияси билан монолит бўлиб жипслашган совет халқи, унинг бузилмас ленинча дўстлиги, янги ижтимоий тузумимиз Улуғ Ватан уруши синовларига бардош бериб, халқаро империализмнинг зарбдор кучи — фашизм устидан оламшумул тарихий ғалабага эришганлиги ҳам ССР Иттифоқи куч-қудратининг намойишидир.

Мамлакатимизда ривожланган социалистик жамият қурилганлиги халқаро интернационал бирлигининг тимсоли — СССРга жипслашган барча миллат ва элатлар куч-ғайратининг муносиб якуни бўлди.

ССР Иттифоқи ҳозир дунёнинг қудратли индустриал мамлакатига айланган. У юксак ривожланган саноат, механизациялашган социалистик қишлоқ хўжалигига, илғор фан ва маданиятга ҳамда аҳолининг юксалиб бораётган турмуш фаровонлигига эгадир. Бу улкан муваффақиятлар кўпмиллатли совет социалистик давлати туфайли мамлакатнинг бутун ресурсларини бирлаштириш, барча миллатлар ва элатларнинг биргаликдаги қаҳрамонона ва фидокорона меҳнатлари натижасидир.

Барча совет кишиларининг куч ғайрати билан ягона давлат плани асосида тараққий этаётган, ўзаро боғланган ривожланган социалистик экономика яратилди. «Совет Иттифоқининг экономикаси, — деб кўрсатади ўртоқ Л. И. Брежнев,— айрим республикалар ва областлар экономикасининг йиғиндисидан иборат эмас. У барча миллатлар ва элатларнинг муштарак иқтисодий мақсадлари ҳамда манфаатлари асосида кўпдан бери таркиб топган ягона хўжалик организмидир» (Ўша китоб, 63-бет). Бу организмнинг «аъзолари» партия XXVI съезди арафасида 44 мингга яқин йирик ишлаб чиқариш ва илмий-ишлаб чиқариш бирлашмалари, комбинатлар ва корхоналардан, 26 минг колхоз, 9 минг хўжаликлараро корхоналар ва ташкилотлардан, 20 минг совхоз ва бошқалардан иборат эди.

ССР Иттифоқи шарофати билан рўй берган чуқур ва ҳар томонлама социал-сиёсий ўзгаришлар асосида жамиятимиз сифат жиҳатидан янги поғонага кўтарилди. Улуғ Лениннинг социализм «инсоният ҳаётининг янги, олий формаларини ижод қилади...» (Асарлар, 21-том, 26-бет) деган башорати амалда воқе бўлди: мамлакатимизда одамларнинг янги социал ва интернационал бирлиги —совет халқи қарор топди.

Монолит бирлик рамзи совет халқи ишлаб чиқариш воситаларига ижтимоий мулкчилик, иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий ҳаётнинг, марксизм-ленинизм идеологияси, ишчилар синфи манфаатлари ва коммунистик идеалларнинг бирлиги негизида шаклланди.

Интернационализм ва демократик централизм принципларига мувофиқ қурилган кўп миллатли иттифоқ давлатини барпо этиш ва уни ривожлантириш тажрибаси марксизм-ленинизмнинг миллий масала фақат жамиятни социалистик жиҳатдан қайта қуриш асосидагина изчил ҳал этилиши мумкин, деган хулосасини амалда тасдиқлади.

Миллий зулм ва тенгсизликнинг ҳамма оқибатларини бартараф қилиш учун адолатли қонунлар қабул қилишнинг ўзи кифоя қилмасди. Революцияга қадар эзилиб келган миллатлар ва элатларнинг иқтисодий ва маданий қолоқлигига барҳам бериш зарур эди. Шу боисдан миллатларнинг ўтмишдан сарқит бўлиб қолган ҳақиқий тенгсизлигини тугатишни партия ўзининг асосий сиёсий мақсадларидан қилиб қўйди.

Партия Ленин ташаббуси билан миллий чекка ўлкаларни иқтисодий, маданий ва социал-сиёсий жиҳатдан жадал ривожлантиришни амалга оширди. Россиянинг собиқ миллий чекка ўлкаларини унинг марказий районларидаги тараққиёт даражасига мумкин қадар тезроқ етказишда, КПСС XXVI съездида ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидлаганидек, мамлакатимиздаги барча миллатларнинг мустаҳкам ҳамкорлиги ва аввало рус халқининг беғараз ёрдами жуда муҳим роль ўйнади. Рус ишчилар синфи, рус халқи бу билан ўзининг Ленин васият қилган олий интернационал бурчини шараф билан бажарди. «Аслида бу,— деб кўрсатади ўртоқ Л. И. Брежнев,— бутун бир синфнинг, бутун бир халқнинг интернационализм йўлида кўрсатган шонли жасорати бўлди. Ватанимизнинг ҳамма халқлари ана шу жасоратни хеч қачон унутмайдилар». (Ўша китоб, 56-бет).

А. А. ФАДЕЕВ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 80 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

АДИБНИНГ ИЛК РОМАНИ

Александр Александрович Фадеевнинг номи (1901—1957) ажойиб адиб ва таниқли жамоат арбоби сифатида совет адабиёти тарихида ўз ўрнига эга санъаткорлар қаторида туради.

Ёзувчи шахсида революцияга, халққа, партияга хизмат қилиш ва гражданлик бурчини ўташнинг ажойиб намунасини кўрамиз. У ўн беш ёшиданоқ Узоқ Шарқда яширин партия ташкилоти топшириқларини бажаришга киришди, революцион тарғибот ишларида фаол қатнашди. Натижада, А. Фадеев ўн етти ёшидаёқ — 1918 йилда большевиклар партияси сафига қабул қилинди. Гражданлар уруши йилларида Колчак ҳукмронлиги ва япон босқинчиларига қарши курашда фаол қатнашди, оғир жангларда яраланди, оддий аскарликдан комиссар даражасига ўсиб чиқди. Жанговар ҳаёт қучоғида бўлиш, янги тузумнинг яратувчилик, Улуғ Октябрнинг гуманистик моҳиятини тушуниш, халқ тақдири учун партиянинг қанчалик зарурлигини тўғри идрок этиш А. Фадеевни илҳомлантирди ва уни ижодга ундади.

Унинг дастлабки асарлари «Тошкин» (1922), «Оқимга қарши» (1923) гражданлар уруши воқеаларига бағишланди. Улардан кейинги «Тор-мор» романи (1927) олти қисмдан таркиб топиши мўлжалланган «Удэгэларнинг сўнггиси» (тўрт қисмигина тугалланди) эпопеяси (1930—1940), бошқа қатор очерк ва ҳикоялари гражданлар уруши темасига бағишланиб, уларда ҳарбий-ватанпарварлик ғоялари ифодаланди.

Улуғ Ватан уруши йилларида фронт орқасида фашист босқинчиларига қарши кураш олиб борган яширин комсомол ташкилоти аъзолари жасорати акс эттан «Ёш гвардия» (1945) романи А. Фадеев ижодининг чўққисини ташкил этади. Совет ёшларининг мислсиз ватанпарварлигига муносиб бадиий полотно бўлган бу асар СССР Давлат мукофотига сазовор бўлди.

Адибнинг барча асарларида ижобий қаҳрамон образини чизиш, коммунистларнинг йирик, курашчан ва толмас характерларини гавдалантириш алоҳида ўрин эгаллайди. Бу муҳим масалани моҳирона амалга оширишда, А. Фадеевнинг сўз санъаткори бўлиб шуҳрат қозонишида унинг илк йирик асари — «Тор—мор» романи алоҳида аҳамиятга моликдир.

Роман сюжетига гражданлар уруши чоғида Узоқ Шарқда ҳаракат қилган бир партизан отрядининг курашда вақтинча мағлубиятга учраши билан боғлиқ ҳодисалар асос қилиб олинган. Октябрь инқилобининг гуманистик моҳиятини очиш, унинг шахсни қайта тарбиялашдаги ролини бадиий акс эттириш — романнинг ғоявий концепциясини ташкил этади. Унда партизанлар ҳаракати революцион куч — ишчи синфи вакиллари иштирокида, большевиклар партияси раҳбарлигида бўлган ижтимоий-синфий ҳодиса сифатида тасвирланади. Бундай хусусиятлар романга чуқур партиявий руҳ берган.

Ҳаракат оғир шароитда давом этади. Бутун Улахун водийсидан тортиб Уссурийгача чўзилган ерлар душман қўлида. Партизанлар отрядининг бошлиғи Левинсон зиммасига тенгсиз кучларга қарши жанг қилиб, революциянинг фидойи кишилари ҳаётини сақлаб қолиш вазифаси тушади. Вазифанинг мушкуллиги — романнинг оғир ва мураккаб моҳиятли трагик конфликтида чуқур акс эттан. Партизанлар отряди тенгсиз кучга эга бўлган — оқ гвардиячилар ва япон босқинчиларига қарши кураш олиб боради.

Романдаги зўр ишонтириш ва таъсирчан кучга эга бўлган йирик образлардан бири отряд командири — Левинсондир. У ўзининг қўл остидагиларга таъсир ўтказа олувчи босиқ табиатли, шароитни чуқур чамалаб иш тутадиган, ақлидрокда, синчковликда, қатъиятликда намуна бўладиган коммунист. У шароит талаб этса оғир дамларда ҳам ўзини қўлга ола биладиган, кескинлик ва қатъийлик билан отрядни олға бошлай оладиган тадбирли бошлиқ.

Левинсон характерида революцион кучларнинг енгилмаслик ғоясини ифодалаш алоҳида бўртиб туради. Ёзувчи бу мақсадга эришиш учун уни барча партизанлар ҳаракатидан огоҳ ва ҳушёр, айрим жангчилар феълидаги қолоқ аҳлоқий кўринишларни йўқотиш ва уларни қайта тарбиялаш устида бош қотирувчи командир тарзида гавдалантиради. Бундай хусусиятлар Левинсон билан унинг шахсий хизматини адо этувчи ординарецй — Морозка, муносабатида жонли очилади.

Муаллиф Морозка сифатларнни бўяб-бежамайди ва унинг характеридаги баъзи камчиликлар узоқ вақт давом этганлигидан кўз юммайди. Морозка жангда ҳалок бўлган севимли оти дардида ичиб маст бўлади, гармон чалиб маза-бемаза қўшиқлар айтади, тунда кўчада лойда ётиб қолади. Аммо у эртасига отряд тақдири кўндаланг бўлган оғир вазиятда командир топшириғини жон-дили билан адо этади. Морозканинг садоқатига, мардлигига, доғда қолмаслигига тўла ишонган Левинсон унинг кечаги мастлик ҳолатида рўпара келмаганлигини ўйлаб ичдан қувонади.

Асардаги конфликтни кучайтиришда драматик-таъсирли ҳолатларни юзага келтиришда иродасиз, қўрқоқ ва шуҳрат—параст Мечик образи муҳим ўрин тутади. У Левинсон ва Морозка образларининг антиподи, маънавий душман этиб талқин этилади. Бундай кишилар, албатта, ўша давр ҳаёти учун типикдир. Мечик майда буржуа психологиясидан қутулмаган, кураш қийинчиликларидан зорланувчи, революция манфаатларига сидқидилдан хизмат қилмаслиги ва хоинлик йўлига юз тутиши асар сўнггида ниҳоясига етади: Левинсон отряддан олдинда Мечик кузатувчи-дозор бўлиб келаётганлигини хаёлидан ўтказиб кўнглига ғулғула тушади, ташвишлана бошлайди. Шу важдан у дозорга Морозкани ҳам жўнатади, унга қорама-қора кетишни буюради. Душман қаршисидан чиқиб қолган Мечик ўтакаси ёрилиб четга қочади, ўқ узиб отрядни хавфдан огоҳлантириш бурчини бажармайди.

У отряддагиларга хиёнат қилиши устига Морозкага ҳам хоинлик қилади. Унинг олдинда кетаётганлигига ишониб хушёрликни бироз қўлдан берган Морозка қўққисдан пайдо бўлган душман пистирмасидан довдираб қолмайди ва уч бора ўқ узишга улгуради, аммо ўзи ёв ўқидан ҳалок бўлади. Курашларда чиниқа бориб, китобхон меҳрини қозонган Морозканинг ҳалокати Мечикнинг разил ва хиёнаткорона турқини бутунлай очиб ташлайди.

Ҳаётдаги гўзаллик кўринишларини турлича сифатлари орқали идрок қилишга хизмат қилувчи Левинсон, Морозка, Метелица, Гончаренко, Дубов ва бошқа образлар чуқур психологик асосда маҳорат билан тасвирланганлиги сабабли улар совет адабиётида ўша даврда яратилган йирик ижобий характерлар сафини тўлдирди.

«Тор-мор» романи ғоявий-бадиий фазилатлари, айниқса, йирик ва ёрқин ижобий образларига кўра, фақат ёзувчи ижодидагина эмас, шу билан бирга умумсовет адабиётидан муносиб ўрин эгаллади. Унинг фазилатлари адабий танқидчиликка асарни юқори баҳолашга, Д. Фурмановнинг «Чапаев», А. Серафимовичнинг «Темир оқим» сингари ажойиб асарлари билан бир қаторга қўйишга асос берди.

Ажойиб санъаткор А. Фадеев ўз фаолиятида, айниқса, СССР Ёзувчилар союзига бошчилик қилган чоғларида қардошларимиз қаторида ўзбек адабиётига, унинг асрлар қаъридан қуюлиб келувчи ютуқларига, айниқса, Советлар ҳокимияти даврида эришилган ютуқларимизга алоҳида эътибор берди. У Ойбек, Ҳамид Олимжон, Ғафур Ғулом, Яшин, Шароф Рашидов ва бошқа санъаткорларимиз билан яқин, дўстона муносабатда бўлди. Бундай муносабатлар, айниқса, Ойбек, Шароф Рашидов каби ёзувчиларимизда чуқур таассурот қолдирди. Улар А. Фадеевга хос инсонийлик, камтарлик, самимийлик, устозларга мансуб кенг қалбга моликлик сингари фазилатларни ва ўзларига катта таъсир ўтказганлигини махсус хотира ва мақолаларида алоҳида муҳаббат ва миннатдорлик туйғулари билан изҳор этишди.

Бу улкан ижодкорнинг тажриба ва анъаналари ўзбек совет ёзувчилари томонидан гражданлар уруши ва Улуғ Ватан уруши мавзуларини акс эттиришда ғоят асқотмоқда. Ойбек, Шароф Рашидов, Назир Сафаров, Ҳамид Ғулом, Асқад Мухтор, Саид Аҳмад, Мирзакалон Исмоилий сингари санъаткорларимизнинг йирик эпик намуналар яратишларида, реалистик тасвирлаш маҳоратини ошира боришларида унинг ижоди билан боғлиқ анъаналар изи ва илҳомбахш таъсири мавжудлиги сир эмас.

Ўзбек китобхони А. Фадеев асарларини ўттизинчи йиллардан бошлаб она тилида ўқиш бахтига эришди. Эндиликда унинг ўзбекча «Тор-мор» (Э. Миробидов таржимаси), «Ёш гвардия» (О. Раҳимий ва М. Исмоилий таржимаси) романлари топиш қийин бўлган камёб нусхаларга айланиб қолди. Бу романларни қайта нашр этиш, А. Фадеевнинг бошқа бадиий асарларини, шу жумладан, бой адабий-танқидий меросидан намуналар таржима қилиш вазифаси кўндаланг турибди. Бундай шарафли ва долзарб масалалар қанчалик тез уддаланса адабиётимизга шунчалик кўп манфаат тегади.

Б. ИМОМОВ,
филология фанлари доктори.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ЯДРО УРУШИ ХАВФИНИ ЙЎҚОТИШ КЕРАК

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Америкадаги Эн-Би-Си телекомпанияси саволларига берган жавоблари жаҳон матбуотининг диққат марказида турибди. Чет эл оммавий ахборот воситалари суҳбатни тўлиқ босиб чиқармоқдалар ёки унинг мазмунини батафсил баён қилмоқдалар. Совет Иттифоқининг кескинликни юмшатиш, ядро уруши хавфини йўқотишга, қурол-яроғларни чеклаш ва қисқартириш масалалари билан амалий шуғулланишга, жаҳондаги умумий вазиятни яхшилашга қаратилган тинчликсевар актив ташқи сиёсий йўли Л. И. Брежневнинг жавобларида яна бир марта жуда яққол тасдиқланганлиги таъкидлаб ўтилади.

Американинг АП информация агентлиги хабар беради: совет президенти АҚШ билан Совет Иттифоқининг тенглик ва баббаравар хавфсизлик принципига риоя қилишлари Женева музокараларида муваффақиятга эришиш калитидир. Ядро урушининг чиқиш хавфи камайиши ёки кўпайиши мана шу музокараларнинг қандай натижа билан тугашига боғлиқ, деди Л. И. Брежнев. Совет Иттифоқи энг қудратли ва хатарли қуроллар бўлмиш стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш тўғрисидаги музокараларни тиклашга тайёрдир, деб таъкидлади у. Сунъий тўсиқлар Совет Иттифоқи билан Америка ўртасида нормал, ўзаро манфаатли муносабатларни ривожлантиришга халақит беради, деб уқтириб ўтди Л. И. Брежнев. Совет раҳбари, деб қайд этади агентлик, Рейган маъмурияти вужудга келтираётган тўсиқларни назарда тутганлиги жуда аниқ-равшандир.

Американинг ЮПИ агентлиги хабар беради: Л. И. Брежнев Шарқ билан Ғарб муҳолифлик сари тойиб бораётганлиги ҳусусидаги хавотирликка қўшилмоқда. Аммо Л. И. Брежневнинг фикрича, жиддий музокаралар ядро уруши хавфини йўқотишга ёрдам беради. Л. И. Брежнев айтдики, Европада ядро қуролларини чеклаш ва қисқартириш тўғрисидаги музокаралардан ташқари стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш вазифаси кун тартибида кўндаланг бўлиб турибди. Л. И. Брежнев қуролсизланиш соҳасидаги бошқа энг муҳим проблемаларни ҳал этишда силжиш ясаш кераклигини ҳам айтди.

Чехословакия газеталари Л. И. Брежнев жавобларининг тўла текстини «Тинчликни сақлаш — энг муҳим иш», «Совет Иттифоқи — тинч мулоқот тарафдори», «Планета тинчликка муҳтож» деган сарлавҳалар остида биринчи саҳифаларида босиб чиқардилар. Венгриянинг «Непсабадшаг» газетаси таъкидлаб ўтганидек, Совет Иттифоқи бемаъни қуролланиш пойгасидан воз кечишга чақирмоқда ва қуролсизланиш проблемасини давлатларнинг куч-ғайратлари сарфланиши лозим бўлган энг муҳим соҳа деб ҳисоблайди. СССР бошқа ҳар қандай мамлакатнинг куч-ғайратлари башарти сиёсий иқлимни яхшилашга, ҳарбий қарама-қаршилик даражасини камайтиришга қаратилган бўлса, бундай куч-ғайратларга ижобий назар билан қарайди. Совет Иттифоқининг қўлини олиш учун виждонан узатилган ҳеч кимнинг қўли муаллақ қолмайди.

Польшанинг «Трибуна люду» газетаси Л. И. Брежнев жавобларининг тўла текстини эълон қилиб, қуйидагиларни таъкидлайди: совет раҳбари қуролсизланишнинг энг муҳим масалалари юзасидан Совет—Америка музокараларининг энг муҳим принципларини баён қилиб берди ва Совет Иттифоқи билан Америка ўртасидаги музокараларни нормал, ўзаро манфаатли асосда ривожлантириш кераклигини айтди.

Совет президенти, деб хабар беради **Франс-пресс** агентлиги, башарти АҚШ тенглик ва баб-баравар хавфсизлик принципига риоя қиладиган бўлса, Женева музокараларининг муваффақият қозониши мумкин эканлигига ишонади. Л. И. Брежнев айтдики, аҳдлома томонларнинг бир хил бўлмаган қурол-яроғ системалари хусусиятларини эътиборга олиши. Совет Иттифоқи билан АҚШнинг географик ҳолатидаги тафовутларни ва бошқа бир қанча омилларни эътиборга олиши лозим. Л. И. Брежнев Совет Иттифоқи ҳозирги вақтда Женевада олиб борилаётган музакаралардан ташқари стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш тўғрисида АҚШ билан музакараларни тиклашга тайёр эканлигини таъкидлади ва Қўшма Штатлар билан нормал муносабатлар тикланишига умид боғлаганлигини билдирди.

(ТАСС, 22 декабрь).

ПОЛЯК ХАЛҚИНИНГ ИЧКИ ИШИ

Чет эл матбуотининг кўп органлари, давлат ва жамоат арбоблари Вашингтон расмий доиралари томонидан Польшага ва советларга қарши кучайтириб юборилган гиж-гижловчи кампанияни танқид қилмоқдалар.

▲ Вьетнамнинг **«Нян зан»** газетаси Америка маъмуриятининг Польшадаги воқеалар тўғрисидаги ҳақиқатни бузиб талқин этиш ва бу мамлакатга тазйиқ кўрсатиш йўлидаги ҳамма уринишлари барбод бўлганлигини таъкидлайди. Рейганнинг Польша воқеалари тўғрисидаги баёноти, деб ёзади газета, бу мамлакатда империализм ва реакция кучлари томонидан ташқаридан қўллаб-қувватланаётган ва илҳомлантирилаётган контрреволюционерларнинг қўпорувчилик фаолиятига поляк халқи қатъий зарба берганлиги муносабати билан АҚШдаги урушқоқ доираларнинг умиди пучга чиққанлигини ва уларнинг ҳафсаласини пир қилганлигини акс эттиради.

▲ Оқ уйнинг бошлиғи, деб ёзади Ғарбий Германияда чиқадиган **«Унзере цайт»** газетаси, Польшада «Бирдамлик» ниқобига яшириниб, муҳолифлик ва беқарорлик туғдириш, экономикага путур етказиш ҳамда Польшада социализмни тугатиш мақсадида давлат тўнтариши ясаш йўлига ўтган кучларга катта умид боғлайди. Америка президенти, деб таъкидлайди газета, Польшада «касаба союз эркинликлари» тўғрисида сафсатабозлик қилиб, очиқдан-очиқ риёкорлик қилади:

▲ Парижда чиқадиган **«Юманите»** газетаси ёзади: Польшадаги аҳволни тезроқ тартибга солиш манфаатларини кўзлаб, «Польшани авантюра ва гражданлар уруши гирдобига ташлашга, Польшадаги кризис доирасини кенгайтириш ва уни жаҳон кризисига айлантирмаганда ҳам Европа кризисига айлантириш учун уринаётган шахсларни қоралаш зарур».

▲ Кипрда чиқадиган **«Димократиа»** газетаси қуйидагиларни уқтириб ўтади: Польшадаги воқеаларга нисбатан туҳмат гаплар ҳақиқий аҳволни яширишга қодир эмас, ҳақиқат шундан иборатки, бу мамлакатдаги контрреволюция Қўшма Штатлар томонидан уюштирилди, рағбатлантирилди ва у йўл-йўриқ олиб турди. Польша ҳукумати мамлакатда гражданлар уруши ва хунрезликнинг олдини олиш учун ҳарбий ҳолат жорий қилишдан бошқа йўл тополмади. Ички ва ташқи фитначилар ўз мақсадларига эришмоқ учун гражданлар урушини бошлаш ва хунрезликка интилдилар. Бу фитна барбод этилган ҳозирги пайтда, деб ёзади газета, Америка империалистлари ва уларнинг агентлари Польшадаги вазиятнинг нормаллаштирилишига йўл қўймаслик учун куч-ғайратларини тўпламоқдалар.

(ТАСС, 22 декабрь).

КАМПУЧИЯНИНГ ДАДИЛ ОДИМЛАРИ

ПНОМПЕНЬ. Кампучия Халқ Республикаси янги ҳаёт қуриш йўлидан дадил бормоқда, дейилади Кампучия миллий бунёдкорлик ва ҳимоя бирлашган фронти III съездининг якунловчи резолюциясида.

Резолюцияда шу даврда миллий мустақилликни ҳимоя этиш, социализм сари қадам-бақадам ҳаракат қилиб бораётган мамлакатни қуриш фронтнинг асосий вазифаси, деб таъкидланади.

Съезд делегатлари Кампучия миллий бунёдкорлик ва ҳимоя Бирлашган фронтининг янги уставини қабул қилдилар. Унда Кампучия жамияти энг яхши вакилларини ўз сафларига бирлаштирган Кампучия Халқ революцион партияси фронтининг раҳбар ва йўналтирувчи кучи деб таъкидланади.

Кампучия Халқ революцион партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Ч. А. Сим Фронт кенгашининг раиси қилиб, Юх Пао Фронтнинг Бош секретари қилиб сайландилар.

АРГЕНТИНАНИНГ ЯНГИ ПРЕЗИДЕНТИ

БУЭНОС-АЙРЕС. Генерал лейтенант Леопольдо Портунато Гальтиери Аргентина президенти лавозимига расмий равишда киришди. Мамлакатда олий давлат ҳокимияти вазифасини бажарувчи ҳарбий хунтанинг қарорига мувофиқ у 1984 йилнинг 29 мартигача давлат бошлиғи вазифасини ижро этиб туради.

Президент Роберто Эдуардо Виола ўрнини олган Гальтиери мамлакатнинг қуруқликдаги қўшинлари қўмондони ва ҳукмрон ҳарбий хунтанинг аъзоси сифатида келаси йилнинг 28 декабригача қолаверади. Шу муҳлатдан сўнг регламентга кўра ҳарбий хизматдан истеъфога чиқади.

Янги президент тузилган министрлар кабинети составини эълон қилди.

АФҒОНИСТОН. Халқ Демократик партиясининг сиёсати аҳоли томонидан қўллаб-қувватланмоқда. Реакцион тарғибот туфайли алданган кишилар кўпроқ қадрдон юртларига қайтиб келмоқдалар. Газеталарнинг хабар беришича, кейинги йилнинг ўзидагина АДРга 200 мингдан ортиқ афғон қайтган. Халқ ҳокимияти уларга нормал ҳаётни йўлга қўйишда ёрдам бермоқда. Суратда: бегона юртдан қайтиб келган деҳқонлар Кунар вилоятидаги қадрдон жойларида.

ТАСС фотохроникаси.

БИРЛИК ТИМСОЛИ

Ленин партиясининг коллектив заковати ва букилмас иродаси, ташкилотчилик ва раҳнамолиги билан қаҳрамонона ишлар амалга оширилиб, ўтмишдан мерос бўлиб қолган миллий масала тўла-тўкис, батамом ва узил-кесил ҳал этилди. Ўртоқ Л. И. Брежнев бу оламшумул-тарихий зафаримизни чуқур илмий таърифлаб, шундай дейди: «Бу — СССРда янги жамият қуришда индустриялаш, коллективлаштириш, маданий революция сингари ғалабалар билан ҳақли равишда бир қаторга қўйиш мумкин бўлган ютуқдир». (Ўша китоб, 55-бет).

КПССнинг доно миллий сиёсати ва ССР Иттифоқи туфайли мамлакатимиздаги бир қанча миллатлар капиталистик ривожланиш босқичини четлаб, социализмга ўтишдан иборат Ленин кашф қилган йўлдан тараққий этишга муваффақ бўлдилар. Халқлар капитализмдан аввалги муносабатларнинг қайси босқичида турган бўлмасинлар, улар ғолиб социализм кучлари ёрдамида ривожланган социалистик жамият қура олишлари мумкинлиги тарихда биринчи марта амалий равишда исботланди.

БУГУНГИ Совет Ўзбекистони совет халқларининг иқтисодий ва маданий ривожланиш даражасидаги тенгсизликни тугатиш, ҳар бир совет миллати ва элатининг хўжалик ва социал ҳаётини ҳар томонлама оғишмай юксалтириш, илмий ва техника тафаккурини, мазмунан социалистик ва шаклан миллий маданиятни равнақ топтиришнинг — лўнда қилиб айтганда, СССР ташкил этилиши туфайли яратилган имконият ва афзалликлардан баҳраманд бўлишнинг ёрқин мисолидир.

Бугунги Совет Ўзбекистони — кўп тармоқли ва интенсив ривожланаётган экономика яратилган, гуллаб-яшнаётган, мудом юксалиб, янги-янги чўққиларни кўзлаётган юртдир. Республикамизнинг индустриал қиёфасини энергетика, химия, газ, кон-руда, металлургия, олтин қазиб чиқариш, электротехника, машинасозлик, самолётсозлик, электрон саноатлари, халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқарадиган кўплаб тармоқлар белгилайди. Совет Иттифоқи саноатининг таркибий қисми бўлган Ўзбекистон саноати республика халқ хўжалигининг етакчи тармоғи сифатида ишлаб чиқариш кучларини янада юксалтириш ва моддий бойликлар яратиш бораларида мураккаб вазифаларни ҳал қилаётир, республика халқ хўжалигини ва унинг энг муҳим таркибий бўғинларини комплекс ривожлантиришга ҳал қилувчи таъсир кўрсатаётир. Республика халқ хўжалиги бугунги кунда қудратли аграр секторга эга экан, бунга ҳам шу саноатнинг меҳнати сингган. Ҳозирда Ўзбекистон қишлоқ хўжалигининг энергетика қуввати 20 миллиондан ортиқ от кучини ташкил этадики, бу 1960 йилгидан 4 баравар кўпдир.

Республикамиз жаҳондаги 70 дан ортиқ мамлакатга, шу жумладан АҚШ ва Европадаги 19 мамлакатга 200 хил номда саноат маҳсулоти экспорт қилаётир.

Маданий қурилиш соҳасидаги ютуқлар ҳам ғоят салмоқлидир. Ҳозир республикада 43 та олий ўқув юрти, шу жумладан учта университет бўлиб, улар халқ хўжалиги учун 200 ихтисос бўйича кадрлар тайёрлаб бермоқда. 222 та ўрта махсус ўқув юрти, 9,5 мингдан ортиқ мактаб ёш авлодни билим ва ҳунарли қилиб тарбияламоқда. Ҳар 10 минг кишига тўғри келадиган студентлар сони жиҳатидан Ўзбекистон, Франция, Англия, Япония ва ГФР каби ривожланган капиталистик мамлакатлардан ўзиб кетган.

Бутун мамлакат бўйича эришилган муваффақиятлар ва ҳар бир иттифоқдош республиканинг зафарлари — булар ижтимоий ва давлат тузумимизнинг тарихий ғалабаларидир. СССРдаги барча миллат ва элатларнинг сиёсий, социал-иқтисодий ва ғоявий бирлиги, монолитлиги, интернационал жипслиги ана шу ғалабалар манбаи ва гаровидир.

Барча иттифоқдош республикалар, шу жумладан Ўзбекистоннинг, экономика ва маданиятни равнақ топтиришда қўлга киритган ғоят салмоқли ютуқлари совет халқи бутун қардошлик оиласининг меҳнати ва беғараз ёрдами билан чамбарчас боғлиқдир. Зотан, ҳозирда СССРдаги бирон миллат, биронта республика коммунизм моддий-техника базасини яратишдек улкан вазифани фақат ўз кучлари билангина ҳал қила олмайди.

Мамлакатдаги барча йирик саноат объектлари, электростанциялар, транспорт магистраллари, гидротехника иншоотлари, жуда кўп фабрика ва заводлар СССРга бирлашган барча қардош халқлар ҳамкорлигида бунёдга келган ва келмоқда. Масалан, Украинадаги Кременчуг ГЭСини қуришда 12 иттифоқдош республиканинг 820 корхонаси ва 41 миллат вакиллари қатнашган. Қарағанда металлургия заводини бунёд этишда 11 республиканинг 300 корхонаси, Братск ГЭСини қуришда барча республикаларнинг 2200 корхонаси иштирок этган. Минск автомобиль заводи комплектловчи узел ва деталларни иттифоқчи республикалардаги 1240 та корхонадан олиб туради. Тошкент электротехника ва кабель заводлари 100 та корхона билан яқиндан ҳамкорликда ишлайди. Тошкент трактор заводида ишлаб чиқариш суръатларининг мунтасил ўсишига Мелитополь, Хабаровск, Бердичев, Москва, Свердловск, Стерлитамак, Вильнюс, Октембрен шаҳарларининг металл қирқиш станоклари ишлаб чиқараётган йирик корхоналари салмоқли ҳисса қўшаётирлар. Энергетика гиганти — Сирдарё ГРЭСи энергеблокларида мамлакатимизнинг 70 дан ортиқ шаҳридаги корхоналарнинг ҳиссаси бор.

Ўзбекистонда кейинги вақтларда қад кўтарган Навоий цемент заводи ва Мaржонбулоқ олтин кони комбинати, Аму-Бухоро канали ва бошқа ўнлаб янги қурилишларда ҳам бутун мамлакат иштирок этган. КамАЗ, БАМ қурилишлари, Тюмень нефтини ўзлаштириш, Кубань мелиоратив системасини яратиш, Ноқоратупроқ зонани яшнатишда оталиқ ёрдами кўрсатиш каби катта ишларда Ўзбекистоннинг муносиб ҳиссаси бор.

Юқоридаги фактларнинг мантиқий хулосаси шуки, ҳозирда СССРда ўз меҳнати самараларини ўзаро баҳам кўрмаётган, барча қардош республикаларда яратилаётган маҳсулотлардан фойдаланмаётган биронта ҳам иттифоқдош республика йўқ. Амалда воқе бўлаётган, мамлакатимиздаги барча миллат ва элатлар манфаатларига хизмат қилаётган социалистик интернационализм ана шундан иборат.

СССРнинг салкам 60 йиллик тарихи шу нарсани ажойиб равишда тасдиқлайдики, мамлакатимизда халқларнинг таркиб топган мустаҳкам иқтисодий алоқалари ва қардошларча ўзаро ёрдами, яқинлашуви социализмнинг объектив қонуни эканлиги кашф этилди. Бу қонуниятнинг амал қилиши барча иттифоқдош республикалар равнақ топишининг ва умуман мамлакат қудрати ўсишининг, моддий ва маънавий бойликларимиз мудом ортиб боришининг энг муҳим омилидир.

«Ҳар бир республикамизнинг жадал иқтисодий ва социал тараққиёти,— деб таъкидлади ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXVI съездидаги Ҳисобот докладида,— уларнинг ҳар томонлама яқинлашув жараёнини тезлаштираётганлигини ҳаёт кўрсатиб турибди. Миллий маданиятлар равнақ топиб ва бир-бирини бойитиб бормоқда. Бу жараён бизда социализм даврига хос тарзда: тенглик, қардошларча ҳамкорлик ва ихтиёрийлик асосида бормоқда. Партия миллий сиёсатининг ана шу ленинча принципларига қатъий риоя қилинишини қаттиқ назорат қилиб турибди. Биз бу принциплардан ҳеч қачон қайтмаймиз» (КПСС XXVI съезди материаллари. Тошкент, 1981, 79-бет). Миллий сиёсатининг ленинча принципларига партиямизнинг содиқлиги туфайли, КПСС XXVI съездида таъкидланганидек, совет миллатларининг бирлиги ҳозир ҳар қачонгидан кўра мустаҳкамдир.

Съездда ўртоқ Л. И. Брежнев партиямизнинг ҳозирги босқичдаги миллий сиёсати моҳиятини чуқур таърифлаб берди. Мамлакатимизда миллий ҳис-туйғулар, ҳар бир кишининг миллий қадр-қиммати ҳурмат қилинади. КПСС социализм табиатига ёт бўлган шовинизм ёки миллатчилик кўринишларига қарши, ҳар қандай миллатчилик оғмачиликларига қарши, миллий хусусиятларни атайлаб йўқота боришга қаратилган тенденцияларга қарши қатъий курашаверади.

«Меҳнаткашларни совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм руҳида, ягона улуғ Совет Ватанига мансубликдан фахрланиш руҳида тарбиялаш — партиянинг муқаддас бурчидир».

Съезднинг ана шу кўрсатмасига биноан партия ташкилотлари, кўп миллионли коммунистлар армияси олиб бораётган кундалик сиёсий-тарбиявий ишлар халқлар интернационал бирлигининг тимсоли — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини янада монолит ва қудратли қилишга, буюк Лениндан мерос — бебаҳо бойлигимиз халқлар дўстлигини тағин ҳам мустаҳкамлашга хизмат қилаётир.

Т. НАЖМИДДИНОВ,
тарих фанлари кандидати.

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ" МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ПОЙГАЧИ АВТОБУСЛАР»

Тарки одат амри маҳол, деганларидек, айрим «ўжар» ҳайдовчилар янги бекатни ҳалигача «топ» олмаяптилар. Улар аввалдагидек мактаб ёнида тўхтайдилар-у, «Саломатлик» кафеси олдидан тўхтамай ўтиб кетишаяпти. Газетанинг 29 сентябрь сонида босилган шу мазмундаги хабарда 42, 43, 38, 76, 100-маршрутларда қатновчи автобуслар ҳаракатидаги камчиликлар кўрсатиб ўтилган эди.

Мазкур хабар юзасидан Тошкент шаҳар пассажир автотранспорти ишлаб чиқариш бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари ўртоқ А. С. Султоновнинг редакциямизга юборган жавоб хатида айтилишича, кўрсатилган камчиликлар бош бошқарма раҳбарлари ва 3-автопарк маъмурияти билан биргаликда текширилганда тўла тасдиқланган. Текшириш натижалари 3-автопарк ҳайдовчиларининг умумий мажлисида муҳокама қилиниб, камчиликларни тугатиш тадбирлари белгиланган.

Юқорида санаб ўтилган маршрутлардаги автобус ҳаракати ва унинг ҳавфсизлигини таъминлаш устидан назорат кучайтирилган.

Автопарк маъмурияти ва халқ назорати группаси томонидан мазкур маршрутларда ўтказилган рейдлар ҳамма автобуслар «Саломатлик» кафеси рўпарасида тўхтаб ўтаётганини тасдиқлади.

Ҳаракатдаги автобусларда юз берадиган айрим техник нуқсонларни жойнинг ўзида тезда бартараф этиш учун икки кишидан иборат слесарлар группаси, техника ёрдами кўрсатадиган ва ёқилғи билан таъминлайдиган махсус машиналар ажратилган.

МЕҲР ОҒУШИДАГИ САНЪАТ

Ғазалкент шаҳридаги П. И. Чайковский номли 1-музика мактабининг болалар хорига Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг «Намунали халқ бадиий ҳаваскорлик коллективи» диплоьи топширилди.

Узоқдан Ғазалкент кафт устида тургандек бор гўзаллиги билан кўзга ташланади. Шаҳарга кираверишдаги ёдгорлик ансамбли, кенг, равон кўчалар, хиёбонлар, салобатли турар-жой бинолари бу шинамгина шаҳарча жамолига файз бахш этган. Бетон ва ойнадан иборат, ўз архитектураси жиҳатдан кишини мафтун қилувчи муҳташам саройи — музика мактабини болалар ҳаммадан ҳам кўпроқ севишади. Чунки уларнинг энг таниқли ёзувчи ва шоирлар, мусиқа бастакорлари, меҳнат новаторлари, космонавтлар билан яқиндан таништиришда шу нафосат масканининг хизмати катта.

Қолаверса, ҳозир шуҳрати биргина Бўстонлиқ райони ёки областимиздагина эмас, балки республикамизга ҳам ёйилган, бундан ўн икки йил аввал ташкил этилган А. Гайдар номли болалар хорининг сермазмун таржимаи ҳолига шу билим даргоҳи шоҳид.

Хор коллективига музика ва қўшиққа чин ихлос қўйган ажойиб ташкилотчи, Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси Виктор Николаевич Киселев бадиий раҳбарлик қилиб келмоқда. Унинг тиниб-тинчимаслиги, изланиши, ижодкор коллективлар билан ҳамкорлиги туфайли хор сафи йилдан-йилга ортиб, репертуари бойиб бормоқда. Ўзбекистон композиторлари Э. Солиҳов, Д. Зокиров, М. Бурҳонов, Ш. Рамазонов, Ф. Назаров, А. Берлин, М. Қосимов ва бошқалар ёш қўшиқчиларнинг энг қадрдон дўстлари бўлиб қолдилар. Улар ўзларининг ёзган куй ва қўшиқларини ижодий учрашувларда болаларга совға қилибгина қолмай, балки концертлар программаларини тайёрлашда, хорнинг маҳорат даражасини оширишда кўмаклашиб келаётирлар. Натижада кенжа қўшиқчиларни Бўстонлиқ районининг колхоз ва совхозларида, саноат корхоналарида, мактаблар ва боғчаларда интизорлик билан кутадиган бўлиб қолишди. Болалар хорини Чорвоқ ГЭСи қурувчилари, Чотқол геологлари, Товоқсой пансионати ва Оқтош санаторийси дам олувчилари ҳам бир неча бор олқишлар билан кутиб олишган. Бундай муваффақият уларни санъатнинг баландроқ шоҳсупасига кўтарди. Хор коллективи область куй ва қўшиқ конкурсларида, республика санъат байрамида ҳар йили ғолибликни қўлга киритадиган бўлиб қолди. Қўшиққа бўлган ҳавас туфайли 160 нафар боладан иборат иноқ оила бу йил область Ленин комсомоли мукофотига сазовор бўлди.

Районда болалар санъатининг жадал равнақ топишида яна бир муҳим омил ёрдам берди. У ҳам бўлса район халқ маорифи бўлимининг мудири Мэлс Тўраевнинг санъат шинавандаси эканлигидир. У адабий кечаларда, ўқувчилар билан композиторлар, ёзувчилар, санъаткорлар учрашувларида қўлига тор, рубоб ёки дутор олиб қўшиқлар куйлаган пайтлар кўп бўлган. Шундан бўлса керак Бўстонлиқдаги мактабларда билим олаётган талабаларнинг тўртдан бир қисми, педагогларнинг кўпчилиги қўшиқ айтиш ёки куй ўрганиш тўгаракларига жалб этилган. Санъат билан боғлиқ тадбирларнинг ҳаммасига райОНО мудирининг ўзи бош-қош.

Мана бу гал ҳам дам олиш куни бўлишига қарамай музика мактаби зали ҳар қачонгидан гавжум эди. Педагоглар, ораста кийинган қувноқ болалар тошкентлик меҳмонларни очиқ чеҳра билан кутиб олдилар. Ўзбекистон композиторлари, республика маданият ва маориф министрликлари ва область комсомол комитетининг вакиллари, маданият институтининг қатор ўқитувчилари, санъаткорлар, актёрлар болалар хорига «Намунали халқ бадиий ҳаваскорлик коллективи» дипломини топширишга бағишланган ижодий ҳамкорлик учрашуви — концертига тўпландилар.

Мактаб директори, Валижон Одинаев кечани кириш нутқи билан очар экан, хор коллективи эришган муваффақиятлар тўғрисида гапирди. Кейин навбат қўшиқларга келди. «Ленин биз билан», «Рус ўлкалари», «Комсомол, сенга содиқмиз», «Менинг Ватаним» сингари ўнлаб қўшиқлар зал узра парвоз қилади. Улар тинчлик, меҳнатсеварлик, Ватанга муҳаббат, ўз она-юртига садоқат, беғубор боликнинг нафис туйғуларини тараннум этиб дилларга завқ-шавқ бағишлайди.

Кенжатойлар куйлаётган қўшиқларга республикада хизмат кўрсатган артист, СССР музика фонди Ўзбекистон бўлимининг директори Тоштемир Шарипов куйлаган «Ўзбекистон — менинг Ватаним, Россия ҳам Ватаним менинг», «Норин қизлари», маданият институтининг катта ўқитувчиси Нурмуҳаммад Ёқубовнинг «Она юрт», Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи ашула ва рақс ансамблининг солисти, Туркманистонда хизмат кўрсатган артист Виктор Фоминнинг «Ҳеч ким ва ҳеч нарса унутилмайди», шу ансамбль солисти Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Виктор Балашовнинг «Кичик ер» қўшиқлари болалар хори билан уйғунлашиб томошабинларда катта миннатдорчилик уйғотди.

Санъат байрамида иштирок этган область комсомол комитетининг секретари Х. Абдураимов болалар хорининг пахтакорлар, ишчилар, чорвадорлар ҳузурида кўп марта концертлар намойиш қилганлигини алоҳида таъкидлади. У бадиий ҳаваскорларни область Ленин комсомоли мукофотига сазовор бўлганликлари билан қутлади.

Ижодкорлар учрашувида Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг методисти Инна Сергеевна Букатич хор коллективига «халқ намунали бадиий ҳаваскорлик коллективи» дипломини топширди.

Ёш қўшиқчиларни бу юксак мукофотлар билан Бўстонлиқ район ижроия комитетининг раиси Р. Нуртоев, район халқ маорифи бўлимининг мудири М. Тўраев, Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги болалар музика мактаблари бўлимининг бошлиғи Б. Умаров, маданият институтининг катта ўқитувчилари Ш. Саидова, шу институт доценти Ш. Рўзиев, республикамиз композиторлари — А. Берлин, Ф. Назаров, К. Кенжаев, С. Варилас, журналист А. Малютин, ёш томошабинлар театрининг артисти Р. Фадинлар самимий табрикладилар.

Ижодий кеча давомида В. Киселев ташаббуси билан тошни қайта ишлаш заводида янги ташкил этилган «Надежда» ҳамда боғча болаларидан иборат «Горошенька» хор коллективлари ҳам ўз репертуарларидаги қувноқ қўшиқларни томошабинларга тортиқ этдилар.

С. ҲАСАНОВ.

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. Хадра майдонидаги янги турар-жой бинолари.
М. Нуриддинов фотоси.

«САОДАТ» БИЛАН УЧРАШУВ

Тошкент районидаги «Ленин йўли» колхозининг муҳташам саройида «Саодат» журнали ходимларининг район хотин-қизлари билан учрашуви бўлиб ўтди. Уни район партия комитетининг секретари Ҳ. Сайдалиева очди. Журнал редакторининг ўринбосари Х. Аҳророва ижодий коллективнинг ҳозирги фаолияти ва режалари тўғрисида сўзлади.

Колхоз аъзоларидан С. Аҳмаджонова, Х. Юсупова, Қ. Жамолиддиновалар журнал тўғрисидаги ўз фикр ва мулоҳазаларини билдиришди. Кеча сўнггида шоира Ойдин Хожиева ўзининг янги шеърларидан ўқиди.

З. СУЛТОНАЛИЕВА.

БИЗНИНГ ДЕПУТАТ

ИШОНЧГА МУНОСИБ

Андрей Кимни бир неча чақириқдан бери Киров номли қишлоқ Советининг депутатлигига сайлаб келишади. У бундай ишончга сайловчилар наказларини ўз вақтида кўнгилдагидек бажариши туфайли эришмоқда. Яқинда Энгельс номли колхоз марказий участкаси кўчаларини ободонлаштириш тўғрисидаги аҳоли илтимосини адо этди.

А. Ким бошқа жамоат ишларида ҳам ўрнак. Хўжалик касаба союз комитетининг раиси сифатида колхозчиларга маданий-маиший хизматни яхшилаш, турли қулайлик ва шарт-шароитлар яратиш ишига муносиб ҳисса қўшмоқда.

З. ИСРОИЛОВ,
Ғалаба район «Ленин йўли» газетаси ходими.

Реклама ва эълонлар

М. Қориёқубов номидаги ўзбек давлат филармонияси
СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
25 декабрь соат 19.00 да
«ГЎЗАЛ» АНСАМБЛИНИНГ
КОНЦЕРТИ
ҚАТНАШАДИЛАР::
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти
Гулшод ОТАБОЕВА
СОЛИСТЛАР:
Фахриддин УМАРОВ.
Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Ҳожиакбар ҲАМИДОВ, Таваккалхон ТУРСУНОВА, Ҳасан КАРИМОВ, Тоштемир ТОҲИРОВ, Мастура ФАЗЛИДДИНОВА, Гулнора ОДИЛОВА.
Сатира, юмор ва интермедия ижрочиси
Абдуфаттоҳ САИДОВ.
ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.
«ГЎЗАЛ» ансамблининг бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Олмаҳон ХАЙИТОВА.
Музика раҳбари—Туйғун ОТАБОЕВ.

М. Қориёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармонияси
СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
26 декабрь соат 19.30 да
Бутуниттифоқ профессионал бадиий колективлар кўрик — конкурси ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИНИНГ
КОНЦЕРТИ
ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист
Ғуломжон ЁҚУБОВ.
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
Дилбар ФАЁЗОВА.
Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
Нарзиддин ШЕРМАТОВ.
Солистлар: Бахтиёр ХОЛХЎЖАЕВ, Ҳотам ҲОЖИЕВ, Анвар РУСТАМОВ, Райҳон АБДУЛЛАЕВА ва бошқалар.
ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.
Программани—Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.
«ШОДЛИК» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери—Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Қодир МЎМИНОВ.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ
МЕҲНАТ БЎЛИМИ
Қозоғистон ССР ва Приморье ўлкаси қўриқ колхоз ва совхозларида қишлоқ хўжалик ишларида ишлаш учун оилаларни
ИШГА ЮБОРАДИ
Қўриқ хўжаликларга бориб ишлаш истагини билдирганлар квартира, бир йўла бериладиган пул нафақаси, манзилга етиб бориши учун бепул йўл ҳақи ва бошқа имтиёзлар билан таъминланадилар.
Маълумотлар олиш учун қуйидаги адресга мурожаат этилсин: Тошкент области шаҳарлари ва районларида, шаҳар ва районлар ижроия комитетларининг меҳнат бўйича вакилларига ва аҳолини ишга жойлаштириш бюроларига, Тошкент шаҳрида эса—Привокзальная кўчаси, 30-уйга учрашилсин.

ТАЖРИБА АЛМАШДИЛАР

Яқинда Калинин районидаги Охунбобоев номли 8- ўрта мактабда район ўқитувчиларининг «Ўзбек тили ва адабиёти кабинетини жиҳозлаш» деган темада семинар кенгаши бўлиб ўтди.

Семинарда адабиётшунос, профессор Асқар Зуннунов, Қори Ниёзий номидаги Ўзбекистон педагогика фанлари илмий тадқиқот институтининг ўзбек тили ва адабиёти ўқитиш методикаси бўлимининг катта илмий ходими Санобар Нишонова, шу институт катта илмий ходими, филология фанлари кандидати Ваҳоб Раҳмоновлар ҳам қатнашдилар. Унда адабиётшуносликка доир кўпгина ўқув ва илмий китобларининг автори А. Зуннунов қизиқарли доклад қилиб, кабинетларни жиҳозлашга ҳамда янги темаларни тушунтиришда нималарга эътибор бериш кераклиги ҳақида гапирди. Шунингдек, сўзга чиққан район мактабларининг ўқитувчилари қўлга киритаётган ютуқлари, тажрибалари ҳақида фикр алмашдилар.

М. ДАМИНОВ.

ЯНГИ ДОРИЛФУНУН

ОБЛАСТЬ илмий атеизм уйида ташкил этилган «Янги урф-одатлар ва маросимлар — халқ турмушига» халқ университетида дастлабки машғулотлар ўтказилди.

Уларда тингловчилар СССР Ёзувчилар союзининг аъзоси Вали Ғофуровнинг «Адабий мерос, тарих ва архитектура обидаларини ўрганиш — кишиларни эстетик руҳда тарбиялашнинг муҳим омили» лекциясини ҳамда Ўртаовул посёлка Совети «Ешлик» маҳалла комитети раиси Н. Пўлатовнинг маҳаллада олиб борилаётган оммавий ишларни уюштириш тажрибаси ҳақидаги суҳбатини эшитдилар.

Халқ университети планига мувофиқ, навбатдаги машғулотларда ёшлар билан ижодий учрашувлар ўтказиш, маҳаллаларда, дала шийпонларида, аҳоли яшаш пунктларида янги урф-одат ва маросимлар ҳақида суҳбатлар ўтказиш ҳам мўлжалланган.

В. МАҲАМАТОВ.

ҚИБРАЙЛИК ПОЛВОН

ҚИШЛОҚ СПОРТЧИЛАРИ ҲАЁТИДАН

СМОЛЕНСК шаҳрида оғир атлетика бўйича қишлоқ кўнгилли спорт жамиятлари Марказий Советининг биринчилиги ўтказилаяпти. Бутуниттифоқ мусобақаларига барча республикалардан полвонлар келишган. Улар орасида СССР спорт мастери, қибрайлик пахтакорчи Меҳриддин Жўраев ҳам бор.

Ўрта бўй, елкадор, мускуллари тортилиб турган бу спортчини мутахассислар ҳам, оғир атлетикачилар ҳам яхши билишади. У қарийб ўн йилдан бери турли мусобақаларда қатнашиб келаётир. Бир неча бор Ўзбекистон чемпиони, мамлакат қишлоқ спортчилари спартакиадасининг кумуш совриндори, СССР кубоги мусобақасининг ғолиби. М. Жўраев бу сафар ҳам ўз вазн категориясида олтин медалга даъвогарлик қиляпти. Лекин, унинг рақиблари ҳам анойилардан эмасди. 67 килограммгача вазн категориясида бир йўла 22 полвон стартга чиқди. Улар аввал штангани даст кўтариш бўйича беллашдилар. Асосий кураш ўзбекистонлик М. Жўраев ва украиналик А. Золотарев ўртасида борди. Дастлаб 117, сўнг 122 килограмм тош қўйилди. Ҳар икки спортчи ҳам бу вазнни кўтардилар. Учинчи ҳал қилувчи уринишда Меҳриддин оғирликни 125 килограммга етказишни талаб қилди. Марра эгалланди. Лекин, унинг рақиби бошқачароқ йўл тутди. У оғирликни бир йўла яна 10 килограммга оширишларини сўради ва 135 килограммлик тошни даст кўтарди.

Энди украиналик полвоннинг ғолиб бўлиши аниқ эди. Лекин, ўзбек полвони тушкунликка тушгани йўқ. Чунки, ҳали олдинда яна бир давра мусобақалари бор. Полвонлар энди силтаб кўтариш машқини бажардилар. Ғолиб икки кураш натижаларига кўра аниқланади. Яна баҳс аввалги рақиблар ўртасида борди.

А. Золотарев учинчи уринишда 160 килограммлик кўрсаткич билан кифояланди. Меҳриддин бу вазнни биринчи уринишдаёқ эгаллади. Сўнг оғирлик 165 килограмм қилиб белгиланди. Иккинчи уринишда Меҳриддин ўз маҳоратини намойиш қилди.

Навбатда яна бир уриниш бор эди. Кўлларини силтаб, мускулларига дам бераётган йигит штанга оғирлигини яна 5 килограммга кўтаришларини сўради. 170 килограмм! Спортчи дадил ҳаракатлар қилиб, штангани кўкрагига олди. Силтаб кўтарди-ю, ушлаб қололмади. Бу ғолиблик бой берилди, деган гап эди. Мусобақа низомига кўра М. Жўраев ҳисобдан ташқари тўртинчи марта уринишга, СССР рекордини такрорлашга руҳсат сўради. У 168 килограмм оғирликни дадил силтаб кўтарди.

Шундай қилиб, Бутуниттифоқ мусобақасида қибрайлик полвон кўксига кумуш медални тақди. Ўз вазн категориясида силтаб кўтариш бўйича СССР рекордини такрорлади, Ўзбекистон ССР рекордини янгилади. Мусобақаларда иштирок этган республикамиз полвонлари яна иккита бронза медални қўлга киритиб, умумкоманда ҳисобида фахрли бешинчи ўринни эгалладилар.

Меҳриддин Жўраев муваффақиятидан барча командадошлари қатори устози — Чирчиқдаги Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатининг «Сплав» спорт комплекси тренери Радик Ахмедшин ҳам қувонди. Чунки рекордчи ўсмирлик йилларидаёқ мана шу ерда илк машғулотларини бошлаган эди.

Бугунги кунда М. Жўраевнинг ўзи ҳам устоз. У область «Пахтакор» кўнгилли спорт жамиятида тренерлик қиляпти. Ўзи яшаётган Қибрай посёлкасидаги кўплаб ёшларга оғир атлетика сирларини ўргатаётир. З. Абдуллаев, Д. Рустамов, С. Саитов, Т. Раимов каби ёш спортчилар ана шулар жумласидандир.

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

▲ Англиялик матрос Жон Куинси бир эмас беш марта денгизга ғарқ бўлган. Лекин, ҳар сафар ҳам тирик қолган. Шунинг учун одамлар уни «Бахтли бахтсиз» дейишади.

▲ Австралиялик Моплас дунёдаги энг чидамли одам ҳисобланади. Чунки уни икки марта заҳарли илон чаққан. 3 марта автомобиль, 4 марта мотоцикл босган. У 99 ёшида вафот этган: бу ёшида у... асалари чақишига чидолмаган.

▲ Альп тоғларида Даниэль Жория деган альпинист бўронга дуч келиб, қор тагида қолиб кетади. Унинг Титус лақабли ити бир ҳафтача овқат емай, фақат қор кавлайди. Ниҳоят эгасини қутқариб олади. Ит ва хўжайин бир оз даволаниб соғайиб кетишган.

▲ Псков яқинида, лось билан жанг қилган бўри рақибини йиқитиб, олидан тишлаб олади. Бу ҳодисанинг устига келиб қолган қария А. Горен таёқ билан бўрини уради. Бўри бир сапчиб, ўзини қарияга отади ва уни йиқитади. Ҳали ғажишга улгурмаган бўрини лось шохига илиб олади. Шундай қилиб А. Горен ва лось ёвуз махлуқни мағлуб этишади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МТ-«ВОСТОК»

9.00 — Время. 9.40 — Эрталабки гимнастика. 10.05 — Комила. Телевизион бадиий фильм. 1-серия. 11.40 — Горнчилар қаердасиз? 11.40 — Ҳужжатли фильм. 11.55 —Концерт. 12.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.50 — Бил ва уддала. Ёш техниклар учун кўрсатув. 16.35 — РСФСРда хизмат кўрсатган артист А. Тугай чалади. 17.05 — Телевизион бадиий фильм. 17.35 — Шахмат мактаби. 18.05 — Олға, болакайлар! 18.35 — Миллионлар ленинча университети. 19.05— — Мультфильм. 19.30 — Адажио. Фильм-концерт. 19.40 — Жойида хал бўлади. 2-кўрсатув. 20.25 — Комила. Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Нима? Қаерда? Қачон? Телевизион викторина. 23.10 — Дунё воқеалари. 23.25 — «Барокко» камер ансамбли чалади.

ЎзТВ-I

11.30 — Жамиятшунослик. 12.00 — Ўйлаб топ. 12.30 — Жамиятшунослик. 13.00 — Учрашув. Телевизион бадиий фильм. 18.05 — Мультфильмлар. 18.30 — Қишлоқ ёшлари. 19.00 — СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта! 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ижод саҳифалари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Турмуш ва маданият. 22.35 — Ў. Усмонов. «Гирдоб». 2-қисм.

ЎзТВ-II

18.10 — Назарий механика. 19.10. — Янгиликлар. 19.20 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Бинокор» (Тошкент) — Урицкий номли спорт клуби (Қозон). 20.45 — Инглиз тили. 21.15 — Телефильм.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24|XII да Қўриқ (15.00), Абу Али ибн Сино (19.30), 25|XII да Қўриқ (15.00), Гурунг (19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 26|XII да Ёшликда берган кўнгил (15.00), Кулги кечаси (19.30).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 24|XII да Отасининг қизи, 25|XII да Зада бўлган пайғамбар, 26|XII да Сокин тонглар.

«БАҲОР» КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
27 ДЕКАБРДАН БОШЛАБ
ЯНГИ ЙИЛ АРЧАСИ
Ташкилот раҳбарларидан заявкалар қабул қилинади.
Справкалар олиш учун телефонлар: 33-50-25, 39-46-09, 39-46-10.

МИНИСТРЛИКЛАР, ИДОРАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ
ДИҚҚАТИГА!
«СОЮЗУЧЕТИЗДАТ» БУТУНИТТИФОҚ ДАВЛАТ БИРЛАШМАСИНИНГ
Ўзбекистон бўлими биноси бузилиши муносабати билан учет-ҳисобот ҳужжатларини тезда олиб кетишларини
СЎРАЙМИЗ

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОН КОЛХОЗЛАРАРО КОММУНАЛ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ КОМБИНАТИ
1982 йил 1 ЯНВАРДА ТУГАТИЛАДИ
Ҳамма даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой ичида қабул қилинади.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Совет цирк усталарининг гастроллари.

РАССОМ ХАНДАСИ

Магазин мудири ревизорга:
— Мана буниси сизга — ҳисобдан ташқариси...

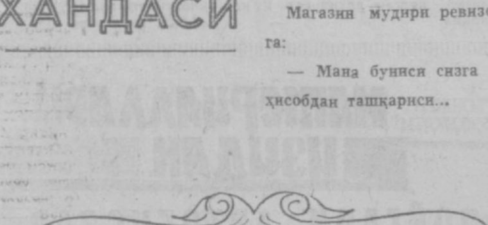

Ароқ: — Агар мен бўлмасам булар планни бажарармидилар.

А. Ҳолиқов расмлари.

СУД ЗАЛИДАН

АЙБЛАРИГА ИҚРОР БЎЛИШДИ, ЛЕКИН...

Қора курсида мўйлови энди сабза урган икки йигит: Виталий Морковкин ва Маҳмуд Тожибоев халқ қаҳру-ғазабидан кўзларини олиб қочиб, бошларини эгганча ўтиришибди. Гувоҳлар кўрган-билганларини тўла-тўкис айтишди. Жиноятчилар айбларига иқрор бўлиб, тавбаларига таянишди. Лекин буни кеч тушунишганди. Пешоналари тақ этиб деворга теккачгина ножўя ишнинг оқибати нималарга олиб келганлигини дард билан англашди.

Собир Раҳимов район халқ суди В. Морковкинни уч йилга, М. Тожибоевни эса икки йилга озодликдан маҳрум этди. Бири 18, иккинчиси эса 16 ёшга кирган, эндигина катта ҳаёт бўсағасида турган йигитчалар қамоқ жазосини олишди.

Жамоатчилик ҳукмдан сўнг суд залидан чиқар экан, бир томондан она сути оғзидан кетмаган икки ёшнинг давлат мулкига кўз олайтирганига нафратлари қўзғаса, иккинчи томондан озгина бўлса ҳам кўнгилнинг аллақаерида ачиниш ҳислари ҳам бор эди. Тоғни урса талқон қилгудек, айни ишлайдиган, ўқийдиган бир пайтда юзи қора бўлиб, жиноят курсисида ўтирса...

Маҳмуд аввалига отам нега бунчалик кўп ичади, жанжал кўтаради, бошқаларнинг дадасига ўхшаб эркаламайди, деб ич-ичидан куюнарди. Орадан йиллар ўтиб, улғайиб, билаклари кучга тўла бошлади. Отасининг ҳурмача қилиқларидан безиган бола кечқурунлари алламаҳалгача кўчада қолиб кетиш одатини чиқарди. Енгил-елпи ўйин-кулгига берилиб, ичкиликка ружу қила бошлади. Ширакайф бўлиб, ярим кечагача ялло қилиб юриш унга аллақандай завқ бағишларди. Илгари уйдаги жанжал-суронлар туфайли онасига ачинса, энди қандайдир зулмат ичида қолгандек онанинг меҳрибон ва ғамгин чеҳрасини кўрмас, фақатгина яхши ейиш, ичиш, ўйнаб-кулишни ҳоҳларди. Қолган ҳамма-ҳаммаси у учун бегона. Онанинг гапларига қулоқ солмас, танбеҳ берса, эшикни тарақлатиб чиқиб кетарди.

Бундай юриш-туриш учун пул керак эди. У ўзига ўхшаш ота-она назоратидан четда қолган безори болалар билан эгри йўлга юра бошлади. Ота — Маҳкам Тожибоев мактаб коллективининг такрор-такрор огоҳлантиришларига эътибор бермади.

Кунларнинг бирида кимдир Собир Раҳимов районидаги ошхоналарнинг бирида ароқ борлигини айтиб қолди. Тунда бекорчилик вақтини бирга ўтказадиган, 100 грамм ароқ деса мўрига ҳам кириб чиқадиган ҳамтовоғи Виталий Морковкин билан бино томидан ошиб ошхона омбори қулфини бузиб, ичкари киришди ва 74 шиша ароқ, чойнак, пиёла, ҳаммаси бўлиб 439 сўмлик нарсани ўмариб чиқиб кетишди.

Хўш, Маҳмуднинг шериги В. Морковкин ким бўлди дерсиз?! У «Узсельпромтехмонтаж» трестига қарашли 122-ихтисослашган кўчма механизация колоннасида слесарь-созловчи бўлиб ишлайди. У ҳам Маҳмуд каби кечаси билан сандирақлаб юришга одатланган.

Хўш, бу трест, шу жумладан, механизациялашган колонна раҳбарлари, жамоат ташкилотлари наҳотки ходимларининг юриш-туришини билмасалар, ёшларни тарбиялаш ишлари билан шуғулланмасалар. Бундай дейишимизнинг боиси бор. Дард устига чипқон деганларидек суд мазкур ташкилотдан В. Морковкин тўғрисида характеристика сўраганида шундай мақтов қоғози келдики, уни ўқиб ажабланасан, киши.

Механизациялашган колонна раҳбарлари «арзанда слесарь»нинг бебурдлиги, неча марталаб маст ҳолда милиция бўлимига тушганлигини наҳотки билмайдилар. Шундай экан уни осмонларга кўтариб, оппоқ қилиб кўрсатишдан уялсалар бўларди. Балки бу ҳаракат ўз айбларини хаспўшлаб, четга чиқиб олишнинг бир йўлимикан?!

Ўрни келганда Собир Раҳимов район ошхоналар тресри мутасаддилари шаънига ҳам икки оғиз аччиқ сўз айтиб ўтишга жазм қилдик. Бу ташкилот раҳбарлари хўрандалар кўп келадиган ошхоналар ва уларнинг яқинида спиртли ичимликлар сотиш мумкин эмаслигини яхши биладилар. Лекин кўра-била туриб юқоридаги ошхонага сотиш учун ароқ берилган. Яна бунга ўзларича «ўринли баҳона» ҳам топганлар. Планни тўлдириш асосий вазифа эмиш. Шунинг учун ҳам мазкур ошхона чекига бир неча яшик ароқ сотиш тушибди.

Тўғри, планни бажариш қонун. Лекин уни жамоатчиликка, ҳуқуқ-тартибот ишига зарар келтириш йўли билан амал-тақал қилиш кечириб бўлмайдиган ҳолдир. Савдо қоидасини бузиш эса жиноятнинг содир бўлишига олиб келди. Собир Раҳимов район ошхоналар тресты раҳбарлари бундан тегишли хулоса чиқариб олишлари лозим.

Б. ПЎЛАТОВ.

Редактор **Н. НАСИМОВ.**

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645, саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; фан маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 06734. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. Б. 1786.